Ն 959 — 1888 ՅՈՒԼԻՍ 31 ՕԳՈՍՏՈՍ 1—2 ՊԱԶԱՐ—ՊԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ—ՍԱԼԸ — 1305 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 6 — [Տէ ՕՐՏՈՒՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ՓՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՆԱՅԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՖԷՎԱՄԻ ԳԱԶԷԹԱ

ԱԲՕՆԷ ՖԻԱԹԼԱՐԸ
Ղազէթա իլէ պէրապէր հէր կիւն ֆազլա օլարագ 4 սահիֆէտէն իպարէթ վէրիլէճէք րօման իլէ պիրլիքտէ

	12 աայլըք	6 աայլըք	3 աայլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	200 ղր.	105 ղր.	55 ղր.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէճմուէսի 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻԱԹԼԱՐԸ
Իքինճի, չէօնճի վէ չէօնճի սահիֆէ սաթըրը ղր. 6
Դէօրտիւնճի սահիֆէ սաթըրը 10բ. հս. » 3
Մէքթուպլար նաֆիյա տախի պէնտըլէր միւտիւրիյէթէ գապուլ օլունմաղ վէ աւէրատ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր։

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր։ Քեաֆֆէի մէվատտա հազըրընտա կազէթանըն սահիպ վէ միւտիւրը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԱԶԷԹԱՄԸԶԸՆ
ԷԼՏԷՆ ՆԻՒՍԽԷՍԻ

20

ՓԱՐԱ

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

ԻԼԹԻՍԱԳ ԽԱԹԼԱՐԸՆԸՆ ՔԻՒՇԱՏԸ

Խազորդյրմըզ վէճհլէ. իլթիսագ խաթլարընըն քիւշատընտա հազըր պուլընմագ իւզրէ Պուլկար հիւքիւմէթի թարաֆընտան տավէթլի օլան զէվաթըն պազըլարընըզ համիլ օլան գաժար կէչէն ճումաա ագշամը ալաթուրգա սաաթ 2տէ Սիրքէճիտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Գաժարը մէզքիւր իլէ մէտուրնտէն Մ. Քիւլման, Ալէմանիա սէֆարէթի մէմուրլարընտան Մ. Էպարթ, Տօգթ. Սթէգույի, Մ. Ժ. Կուարաճինօ, Սըր Շմայթ վէ Պուլկար գաբու քէթխիւտալըղը մէմուրլարընտան Մ. Զվէթգօֆ, Մ. Պրագայօֆ վէ Մ. Թարչիլէչէֆօֆ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

Մ. Քիւլման Պէլօվայա գատար կիտիպ, մումայիլէյհին րէճաար իւզէրինէ Սատրազամ հազրէթլէրի գաժարը մէզքիւրըն միւրուրի իչին հէր նէվի թէսհիլաթըն իրաէսի զըմնընտա Շարգի Րումէլի հուտուտընտա Մուսթաֆա-Բաշա գումանտանլըղընա էմիր իրսալ պույուրմուշլար տըր։

Կէչէն կիւն Խազորդյրմըզ վէճհ իլէ, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի րէսմի քիւշատըն հազըր պուլընմագ իւզրէ Թիճարէթ վէ Նաֆիա Նազըրը Զիշնի բաչա վէ տէմիր եօլլար միւտիրի Խոյրի պէյ հազարաթը իլէ Թէպաայի Օսմանիյէտէն պիհէր բէք չօգ զէվաթա տավէթնամէլէր իրսալ իթմիշ իսէ տէ, պունլարտան հիչ պիրի իճապէթ իթմէմիշ տիր։

Շէհրիմիզտէն հարէքէթ իտէն տավէթլիլէր կէչէն ճումաա էրթէսի կէճէսի ալաթուրգա սաաթ 3տէ Սօֆիայա միւվասալէթ իթմիշլէր տիր։

Սօֆիատա իճրա օլընան րէսմի քիւշատ հազգընտա էվվէլքի ագշամ չէհրիմիզէ աթիտէքի խուսուսի թէլէկրաֆ քէշիտէ օլընմըշ տըր.

«Իլթիսագ խաթթընըն քիւշատը մինասէպէթիլէ թէրթիպ իտիլէն շէնլիքլէրին բրօկրամը տիւն կէճէ նէշր օլընմըշ տըր։ Իշպու բրօկրամտա Պէլօվա խաթթընտան պաշգա, Զարիպրօտտան Սօֆիայա վէ օրատան տախի Վագարէլէ միւմթէտ օլան խաթթ զիքր ու պէյան օլունմըշ օլտուղընտան, պու սուրէթլէ Պուլկարիսթանըն մէզքիւր Պէլօվա խաթթընը իչզալ էյլէմիշ պիր տաասսուպ մանաար վէրիլմէմէսի լազըմ կէլէճէյինի Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի իյմա իթմիշ օլույօր։ «Բրօկրամըն պաշլըճա նօգթալարը աթիտէքիլէր իտի.

«Սթամպօլտան տավէթլիլէրի համիլ օլան գաժար ճումաա էրթէսի ագշամ, վէ Վիէննատան տավէթլիլէրի ալըշ օլան գաժար՝ պու կիւն (բազար) վիւրուտ իտէճէք, բազար կիւնիւ եօլէնտէն եարըմ սաաթ սօնրա Սօֆիա իսթասիօնընտա զիյաֆէթ վէրիլէճէք, վէ ագշամը բրէնսին սէրայընտա րէսմի գապուլ իճրա օլընաճագ, վէ բազար էրթէսի սապահը գաժար Ֆիլիպէյէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք վէ չէհրը մէզքիւրը զիյարէթտէն սօնրա Տէրսաատէթէ տօղրու եօլընա տէվամ էյլէյէճէք տիր։

«Սօֆիա իսթասիօնը պայրագ վէ չիչէքլէր իլէ թէզյին իտիլէճէք, պիլճիւմլէ միլլէթլէրին ալամալարը մէվզիի պիր գաթ տահա լէթաֆէթ պախշ իթմէքտէ իտի.

«Բրէնս Ֆէրտինանտ իլէ մայէթի՝ վագթը մուայյէնտէ զիյաֆէթ մահալլինէ կէլմիշլէր տիր։ Բրէնս՝ պէօյիւք իւնիֆօրմասընը լապիս պուլընտուղը հալտէ, տավէթլիլէրի գապուլ իթմիշ վէ պիր ազ սօնրա սալօնտա թէրթիպ իտիլէն սուֆրայա օթուրըլմըշ տըր։ Հէր չէյ միւքէմմէլ օլուպ մէտուվինին քեաֆֆէսի՝ Սօֆիատա կէօրտիւքլէրի միւսաֆիրբէրվէրլիքտէն տօլայը պէյանը մէմնունիյէթ իթմիշլէր տիր։

«Սուֆրատա իլքա օլընան նութգլարըն հիչ պիրիսի բօլիթիգաճա էհէմմիյէթլի հալիզ տէյիլ տիր։ Պու ագշամ բրէնսին սէրայընտա րէսմի գապուլ իճրա օլընաճագ տըր։ Զիյաֆէթտէ Սըրպիսթան բօլիթիգա մէմուրընտան պաշգա հիչ պիր տէվլէթին բօլիթիգա մէմուրը եօգ իտի։ Սթամպօլտան էթրաֆընը քիւլլիյէթլի խալգ իհաթա իտէրէք, բրէնս Ֆէրտինանտը կէրէք էնաի միւրուրտա վէ կէրէք հինը աւտէթինտէ ուզուն միւտտէթ «հուրրա» սէտալարը իլէ ալգըշլամըշ տըր։»

* *

Էվվէլքի կիւն՝ բրէնս Ֆէրտինանտըն կէչէն սէնէ Բուլգարիայա մուվասալէթինէ միւսատիֆ օլմագլա, Պուլկար չիմէնտօֆէրլէրինին րէսմի քիւշատը պու սէպէպէ մէպնի էվվէլքի կիւն իճրա օլընմըշ տըր։

* *

Ալըտըղըմըզ մալիւմաթա կէօրէ, Բարիզտէն տօղրուճա Տէրսաատէթէ միւվասալէթ իտէն պիրինճի տէմիր եօլ գաժարը՝ պու սապահ ալաֆրանկա սաաթ 8ի 15 կէչէրէք Սիրքէճի իսթասիօնընա տուխուլ իթմիշ վէ տօղրու թրէն ալաֆր. օգոսթոս 13ի ագշամը իշլէմէյէ պաշլամըշ տըր։ Շէօյլէ քի, Տէրսաատէթտէն մուֆարէգաթ իտէն պիրինճի գաժար պուրատան օգոսթ. 1/13տէ ալաֆր. ագշամ սաաթ 8.15տէ, վէ Պէլօվատան օգոսթ. 1/13տէ ալաֆր. ագշամ սաաթ 3. 57տէ հարէքէթ իթմիշ տիր։ Րէսմի քիւշատըն զիյնէթի պիզ վէ շէհրիմիզտէ վուգու պուլմասընտա՝ մէհաֆիլը հիւքիւմէթը Սէնիյէ արզու պէյան իտիլմիշ օլուպ, ֆիլհագիգա պու միւնասէպէթլէ քիւշատ օլունան Պէլօվա-Վագարէլ խաթթընըն նիզամ ու ինթիզամ հալի միւդաճճէլէրինտէ, էհալինին պիհազ նգըն մէմուլ իթտիկի գիյմէթ ու իհթիյամըն իճրասը պիլթթապ գաժրը խոշեան օլմատըղընտան, մէհաֆիլը հիւքիւմէթտէ պէյան օլընան արզու մուճիպինճէ իշպու րէսմի քիւշատ Սիրքէճի իսթասիօնընտա պիլա չէհրայի իճրա օլընմըշ տըր։

*

Իլթիսագ խաթթընըն քիւշատը իւզէրինէ տիւնքի կիւն Վարնատան կէլէն Էվրօբա բօսթասընըն սօն բօսթա օլաճաղը, վէ պունտան պէօյլէ Էվրօբա բօսթասընըն հէր կիւն շիմէնտօֆէրլէ չէհրիմիզէ վիւրուտ իտէճէյի մէվի տիր։

* *

Պուլկարիսթան բօսթա մէսէլէսի՝ Սատրազամ հազրէթլէրի իլէ Պուլկարիսթան գաբու քէթխիւտասը Մ. Վուլգօվիչ պէյնինտէ միւզաքէրէ օլընմըշ տըր։

Իշպու մէսէլէյի թէսվիյէ մուճիպինճէ, Շարգի Րումէլիտէն Պուլկար բուլըյէ իլէ վիւրուտ իտէն մէքթուպլար՝ Օսմանլը բօսթասը թարաֆընտան գապուլ վէ էնիտէն բուլ բարասը թալէպ օլընմայաճագ իսէ տէ, 1885 մուգավէլէնամէսինէ թէվֆիգէն տէվլէթը Օսմանիյէյէ աիտ օլան բօսթա վարիտաթը հիսսէսի իլէրուտէ թախսիս օլընմագ իւզրէ Շարգի Րումէլիտէն կէլէճէք մէքթուպ վէ չանթալար պիր տէֆթէրէ մախսուսա գայտ օլընաճագ տըր։

*

Պուլկարիսթանըն մուխալիֆ ֆըրգա րէիսի օլուպ էլէէլ Րուսիատա պուլընան Մ. Զանգօֆըն՝ Պուլկարիսթանա ... Րուսիատա կէօնիւլլիւ թօբլամագտա պուլընտուղը՝ թէլէկրաֆ խապէրլէրինտէն տիր։

(Տիկէր պազը հավատիսաթ իչիւն սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլընա)

ԻՔԻ ՎԱՓՕՐ ԹԷՑՆԻՆՏԷ ՏԷՀՇԷԹԼԻ ՊԻՐ ՄԻՍԱՏԷՄԷ

Սիպէրիա սէվահիլինտէն եօլճու վէ եուք, վէ Չինին հանգօյ իսքէլէսինտէն չայ համուլէսի ալըպ լիմանըմըզա կէլէրէք էվվէլքի սապահ սաաթ 2 րատուրէրինտէ Օտէսայա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէն վէ տէրունինտէ 91 եօլճու պուլընան Կոստրոմա նամ Րուս վափօրը իլէ Կալաթատան կէլմէքտէ օլան Լօյտ գումբանեասընըն Մոռ նամ վափօրը պէյնինտէ Էնիկէօյ բիշկեահընտա ֆէնէր տուպասընըն պիրազ աչըղընտա չէթին պիր միւսատէմէ վուգու պուլմըշ տըր։

Միսատէմէտէն ազ էվվէլ Մոռըն գաբտանը՝ Կոստրոմանըն իլէրիյէ տօղրու կէլտիկինի կէօրիւնճէ, վափօրընը եավաշ եավաշ հարէքէթ իթթիրիփ պիր տէրէճէ տահա սաղ կէչիշ եանաշմըշ վէ Կոստրոմանըն գաբտանը տա թէհլիքէյի կէօրէրէք տիւտիւք չալմըշ իսէ տէ, վափօրլարըն իքիսի տէ տուրտուրլամագ եօլլարընա տէվամ իթմիշլէրտիր, հէր իքիսի տէ միւսատէմէնին մէնի միւմքին օլամայաճագ պիր հիզտա պուլընմըշլար տըր։

Մոռըն գաբտանը՝ պու հալի կէօրիւնճէ, հէման Էնիքէօյ եալըլարընա պիթիշիք եանաշըպ միւսատէմէտէն գուրթուլմագ իսթէմիշ իսէ տէ, Կոստրոմա պու թարաֆա պաշը չէվիրմիշ Մոռըն օրթա եէրինէ գարշը իլէ մաքինալարընը պարալամըշ, անճագ պէօյլէճէ մէզքիւր վափօր սապայա տուշմիւշ վէ իքի վափօր պիր խայլ չէքիլմիշ ալըմըշ տըր։

Մոռըն գաբտանը՝ պու հալի կէօրիւնճէ, հէման եօլճուլարը գուրթարմագ իչին ... հէր իքիսի ... պիր ազ սօնրա պաթմըշ տըր։

Պու սըրատա Մոռըն իւզէրինտէ պուլընան ... Կոստրոմանըն ... ալըգոյմըշ իսէ տէ, ...

Իքի վափօրըն էքչարիյէթէ սաբլանմըշ օլըպ ... պիր ազ սօնրա ... իսէ տէ, պիր գաճ տագիգա սօնրա ...

Մոռըն գաբտանը՝ պու հալի կէօրիւնճէ հէման ... Եօլճուլարըն ... պուգ սանտալ վէ գայըգլարա աթլամըշլարը սըրատա նազա վէ զիգրլէթ էշյալարընը հավլ ճանլըա վէ պալըլլարը եաղմուրլար թարաֆընտան ալըգամ գուրթարըլ կիպի, վափօրտա պուլընան վէ պիր լիքլիքէ ալթուն նագտը հավի օլան պիր քիւչիւք գաճա տախի աշըրըլմըշ տըր։

Եօլճու վէ պագը էշյալարըն գուրթարըլմասընտա սօնրա իքի վափօր էքչարիյէթլէրինտէն այրըլմասը իչինէ էլ վուրուլուպ, օ սըրա օրատան կէչմէքտէ օլան իքի րըմօրքէօր վափօրը՝ իշպու տէհշէթլի գազայը կէօրիւնճէ, չէքմէքտէ օլտուգլարը էկլէրին պըրագըբ իմտատա էթիշմիշլէր, վէ Մոռ վափօրը ... Կոստրոմա՝ ... եէրինտէն չըգարըլմըշ տըր։

Կոստրոմա խէյլի պիր ... գուրթարըլըպ ... Մոռ ... Թօբհանէ ... Տէրսաատէթ ...

Կոստրոմանըն պիր ազ ... Մոռըն էքչարիյէթլէրինտէ ... աղըր ... վէ եօլճուլարը ... թալիֆ ... ըսլաֆ ... վէ պիր ... Կոստրոմա ... Օտէսայա միւթէվէճճիհէն ... իթմիշ տիր։

Ղարգ օլան վափօրըն իչինտէ 104 եօլճու, 1500 գօլի, 81 տանա պուլընըպ, հայվանաթըն ճիւզի պիր միգտարը գուրթարըլմըշ իսէ տէ,

գուսուրը եա չալընմըշ վէ եա ղարգ օլմուշ տըր։ Քեօյլիւլէր՝ պօղուլան հայվանաթըն տէրիլէրինի սօյուպ լէշլէրինի տէնիզէ աթմագտա օլտուգլարընտան, օրտակի սէհհաթ նազարը տիգգաթըմըզը ճէլպ օլունըրյօր։

Իշպու գազանըն վուգուը ... քեօյտէ չայի օլմասը իւզէրինէ, էրքէք գատըն չօլուգ չօճուգ պիլճիւմլէ քեօյլիւ սէքէնէսի եալըլարա վէ իսքէլէյէ տէօքիւլմիւշլէր իտի։

Պէօյլէճէ տէրէ վէ քեօբրիւտէն հավայա րէքէթ իտէն Շիրքէթ վափօրլարը տախի եօլճուլարընը պէօյլէ գըրըմըյօր ... քեօյէ չըգարըպ ... Եէնի քէօյ՝ չըգարըլմըշ օլմագ՝ ... ճիվար քեօյլէրին գապա վէ սանտալլարը տախի մահալլի գազայա վէ պալըգ չըլլարը սաքինլէրինտէն ... չէմ ... եանայա չըգթալար ... Քեօյլիւլէր տէնիզէ տահա պէօյլէ պիր ... տէլ մաղմաղ ... ֆիքիր պիլէ իթմէմիշլէր տիր։

Մէժամաթա կէօրէ, Լօյտ գումբանեասը՝ մէզքիւր Րուս վափօրընը իշպու ֆէլաքէթէ սէպէպ օլմագլա ... Րուսիա ... տավա ... իտէճէք իմիշ տիր։

ԹԻԼԻԿՐԱՖ

Պրիւքսէլ 12 օգոստոս

Նոր կազէթէսը՝ Բէթէրսօֆ սափքի միւլագաթըն՝ Րուս բօլիթիգասընը թաատիլ իթմիշ օլտուղընը թէքզիպ իտիյօր։

Բարիզ 13 օգոստոս

Ժէնէրալ Պուլանժէնին՝ Շարանթ էնֆէրիէօր էյալէթինտէ Սէն-Ժան-տ'Անժէլի նամ մահալտէ իճրա իթտիկի ինթիխապ սէյահաթը էսնասընտա տիւն պիր արպէտա վուգու պուլմուշ, պիր խալգ պիր չօգ տէֆա րէվօլվէր պօշալթմագ իքի քեօյլիւ եարալանմըշ տըր։ Իշպու արպէտատան տօլայը էհալի միւթէհաաթիր մէճպուր մէհժուպ օլմըշ տըր։

Ֆիլիպէ 13 յուլիս

Րէսմի քիւշատը իճրա իտէն տէմիր եօլ գաժարը սաաթ 1ի 10 կէչէրէք բէք միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ վիւրուտ իթմիշ տիր։

Բարիզ 13 օգոստոս

Իթալիա սէֆիրի Ժէնէրալ Մէնապրէա՝ գրալ Ումպէրթօնըն հէմշիրէսի տիւքէսին Բօրթուկալ գրալիչասընըն Բարիզտէ պուլընտուղը հավատիսլէ, Բարիզ-տէ նազիրէթ վէ հարէքէթինի թէէսսիւր միւզօլվալը, չիմտի պիր գաչ հաֆթա պուրատա մէքզուլիյէթ ալըպ իտէճէք տիր։ Ժէնէրալ Մէնապրէա տիւն խարիճիյէ նազըրը Մ. Կօպլէ թարաֆընտան գապուլ օլընմըշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Խաչ ժողովն իճթիմաը սախինտէ նաազ օլընան վէ կէչէնտէ Պապը Ալիտէն մէվրուտ թէզքէրէլէ րէսմիյէնին թէտուիգ վէ միւզաքէրէսինէ մէմուր օլան գօմիսիոն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Գալաթա խարճխանէսինտէ Տիգրանոս Գիր. Տ. Սիմոն Սրբազան հազրէթլէրինին նախագահութիւնը թահթընտա ... իճթիմա իտէրէք, թէտիգաթ միւզաքէրէսինտէն սօնրա նէթիճէսի միւզաքէրաթը տա ... պիր օլան բաբօրթօյը մէճլիսին թիմրեզ իլէ ... իլէ ... Պէյան իտիլտի։

Թիֆլիս կազէթալարընտա օգունտուղընա կէօրէ, Ս. Էջմիածին Կաթողիկոս Վեհ. Տ. Մակար Սրբազան հազրէթլէրի՝ կէլէճէք սէպթէմպէրին նիհայէթինտէ Թիֆլիսէ սէյահաթ իտէճէք նիյէթինտէ պուլընտուղը խապէր վէրիլիյօր։

Թէգա մէզքիւր կազէթալարըն պէյանընա կէօրէ, յուլիս 14տէ Ս. Էջմիածնին Գէօրգեան ճեմարանընտա հարիգ վուգու պուլմուշ, էրքէք չէօյլէ պիր խասարաթ վարտըր օլմուշ իսէ տէ, մէքթէպին թէտրիսաթ պէնքլէրինին իւչտէ պիրի եանմըշ, քիւթիւպխանէ սալօնըն պիրի ... վէ ... իթմիշ տիր։

Վիէննա Մխիթարեան Միաբանութիւնին Տէրսաաթէթ Վանքը Մէթիւսըրը վէ Բանկալթը Մխիթարեան մէքթէպինին միւտիրի Աւգերեան ֆազ. հ. Նիկողայոս Ծ. վարդապետ ճումաա էրթէսի կիւնիւ Վիէննա

քօնթա վափօրիյլէ Վիէննայա միւթէվէճճիհէն Տէրսաաթէթտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Բուհանիսի մուամիլէյն՝ պիր այ գատար ղայպուպէթ իտէճէք, մէքթէպին ... 5տէ վուգու պուլաճագ քիւշատընտան էվվէլ պուրայա ավտէթ վէ միւվասալէթ իտէճէքտիր։

—

Տիարպէքիր Էրմէնի Գաթօլիք մէթրօբօլիթը ... պիր իքի այտան պէրու Րօմատա պուլընան Ֆէրահեան ֆազ. Յովսէփ Եպիսկոպոս իլէ Րոմա մէքթէպի րուհանիսի միւտիրի Միքայէլեան ֆազ. Յովհաննէս վարդապետ տիւն Րօմատան Տէրսաաթէթէ միւվասալէթ իթմիշլէր տիր։

—

Թրապիզօն Էրմէնի Գաթօլիք մէթրօբօլիթ վէքիլի Ղազարոսեան ֆազ. Յովհաննէս վարդապետ ախիրէն Կաթողիկոս վէ Բաթրիգ Բիւթիւպէթլու Ազարեան էֆէնտի հազրէթլէրի թարաֆընտան Մալբասունիյէ բիւթյուքի ըուհանիյէսի իւթէ օլունտուղը ... մաքամիանութիւնէ թային պույուրուլմուշ տըր։

—

Օգոստոսըն 7նճի կէլէճէք բազար կիւնիւ Րումէլի հիսար մէքթէպը միլլիսի մէնֆաաթընա օլարագ մահալլը մէզքիւրտէ բրէնս Հալիմ բաշա հազրէթլէրինին պաղչէսի տիլքիւշասընտա պէյնիւլմիլէլ զիյնէթը մախսուսէ իճրա օլընըպ, Էվվէլ մէզքիւրտէ Լուսինեան Գիր. Տ. Խորէն Սրբազան տախի հիսար քիլիսէսինտէ Գուտտաս Շէրիֆ թաքտիս իտէճէք վէ զիյնէթը մէզքիւրէյէ տէ իճրաի բիլ ասէթ էյլէյէճէք տիր։

ԳԱՏԸՔԻՕՅ

ԱՐԱՄԵԱՆ ՄԻՔԹԷՊԻՆԻՆ

ԹԷՎԶԻԻ ՄԻՒՔԵՖԱԹ ՎԷ ՇԱՀԱՏԷԹՆԱՄԷ ՋԻՕՆԷԹԻ

Գատըգէօյ Արամեան էրքէք վէ գըզ մէքթէպինին թէվզիի միւքեաֆաթ րէսմի՝ տիւնքի բազար էրթէսի կիւնիւ Մէօհիտարտա թէաթրօ սընտա Ս. Երուսաղէմ Բաթրիգի Ամէն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հազրէթլէրինին Նախագահութիւնը թահթընտա մուհթէշէմ պիր սուրէթտէ իճրա օլընըպ, զիյնէթը մէզքիւրէտէ Խրիմեան Ամէն. Տ. Մկրտիչ Սրբազան իլէ Սրուանձտեանց Գիր. Տ. Գարեգին Սրբազան վէ Վէրտէվիչեան Հ. Սերովբէ վարդապետ, վէ Այվազեան Գիր. Տ. Յովսէփ, Յակոբեան Գիր. Տ. Վահան, Այվազեան Գիր. Տ. Եղիշէ վարդապետլէր վէ հինքերապէյենտեան Արժ. Տ. Յովհաննէս աւագ քահանայ վէ բէհավիլը սաիրէ, վէ քէզա Գատըգէօյ պէյէտիյէ րէիսի Մաչուգ պէյ վէ էրքէք վէ գատըն պիր խայլի միլլի վէ էճնէպի էհալի հազըր պուլունմըշ տըր։

Թէաթրօնըն ալընընա զավթը հազըրէթը Բաթրիգհանէնին թաավիրը հիւմայունիլէրը վէ Թուղրայի ղարաի Օսմանի թահլիգ իտիլմիշ օլտուղը կիպի, թէաթրօ տախի միւթէնաուի պայրագլար իլէ տօնատըլմըշ տըր։

Սաաթ թամ 7 ½ տա զիյնէթ Համիտիյէ մարշը իլէ քիւշատ օլընըպ, պատէհու Յովակիմեան Յովակիմէֆ. հոգաբարձութիւնըն բաբօրթօսընը գրաաթ իթմիշ տիր։ Պունտա մէքթէպին աշվալի մուխթասարճա նագլ ու թարիֆ օլընտուղտան սօնրա, Արամեան մէքթէպի պինասընըն 300 նէֆէրէ եագըն չակիրտանա քիֆայէթ իթմէտիկի տէրմիյան օլընարագ, մէքթէպտէ տէրսխանէլէրին չօղալմասը վէ բէյտէրբէյ գապուլ օլընան չակիրտանա եէր աչըլմասը իչին տիկէր պիր պինա տախի թախսիս օլընմասը՝ Գատըգէօյ էհալիսինէ թէքլիֆ օլընմըշ տըր։

Բաբօրթօնըն խիթամընտա չակիրտանտէն Գ. Հրանտ Շահնազարեան, Օրիորդ Ագապի Փափազեան վէ Գ. Երուանդ Եաղճեան Էրմէնիճէ, Ֆրանսըզճա վէ Թիւրքճէ նութգլար իրատ իթմիշլէր տիր, թէվզիի միւքեաֆաթա պաշլանմըշ, վէ պատէհու Գ. Խաչիկ Պըլըխտանեան, Օրիորդ Պէատրիկ Քէհեաեան վէ Օրիորդ Պասմաճեան թարաֆընտան Էրմէնիճէ, վէ Գ. Լեւոն Գրիգորեան թարաֆընտան Թիւրքճէ նութգլար իրատ իթմիշլէր տիր։

Ինկիլիզճէ մէզգալէլէր սէօյլէնմիշ տիր։ Պունը միւթէագըպ Օրիորդ Հայկանոյշ Ա. Կիւլպէնկեան վէ Օրիորդ Եւգինէ Յովսէփեան թէօրթ էլ իւզրէ բիանօ թէրէննիւմ իթմիշ, պատէհու Ուսումնարան սընըֆլարընըն թէվզիի միւքեաֆաթըն պաշլանմըշ վէ պունլարտան աթիտէքի Լիսէ չըգմըշ տըր.

Խաչիկ Պըլըխտանեան,
Յովհաննէս Պէզիրճեան,
Օննիկ Աբիւլուտեան,
Օննիկ Բիրիմեան,
Սարգիս Փէլթէքեան,
Հրանտ Գ. Թօրգոմեան։

Իշպու թէվզիի միւքեաֆաթըն խիթամընտա «Օն յառաջ» նաշիտէսի բիանօ իլէ պէրապէր թէղաննի օլընըպ, պատէհու իքմալը թահսիլ իտէն (ընթացաւարտ) չակիրտանտէն Գ. Էմրան Զամքըրթճեան «չիվէրի գէման» սէրլէվհալը Արապճա, վէ Գ. Պետրոս Քէրէստէճեան «էֆքեարը ումումիյէ» սէրլէվհալը Ֆրանսըզճա, վէ Գ. Յովհաննէս Գույումճեան «Հրաժեշտ» սէրլէվհալը Էրմէնիճէ պիրէր նութգ իրատ իթմիշլէր տիր։

Գու նութգլար խիթամ պուլտուգտա տըղ վէ էրքէք չակիրտան «Ընթացաւարտ» նամ նաշիտէլի թէղաննի իթմիշլէր, վէ պու սէնէ իքմալը թահսիլ իտէն տէօրթ նէֆէր չակիրտան, եանի Գ. Գ. Պետրոս Քէրէստէճեան, Մուշեղ Ալէնճեան, Յովհաննէս Գույումճեան վէ Էմրան Զամքըրթճեան սէլմէ չըգարագ շահատէթնամէլէրինի ալմըշլար տըր։

Մումաիլէյհիմ 4 չակիրտան՝ հագգ գար վէ ազիմեթլու թարաֆընտան տախի կիւզէլ վէ նէֆիս չիչէք պուքէթլէրի ախզ իթմիշլէր տիր։

Պատէհու մէքթէպը մէզքիւր միւ... ... սընըֆլարը մէվզիւն, Րօպէրթ Գօլէճ մէքթէպի մուալլիմլէրինտէն բրօֆէսօր Ճէճիզեան Յակոբոս էֆ. վէ Խրիմեան Ամէն. Տ. Մկրտիչ Սրբազան վէ Սրուանձտեանց Գիր. Տ. Գարեգին Սրբազան մէվզիի միւնասիպ նութգլար իրատ իթմիշ, Գիրկ. Տ. Յարութիւն Սրբազան հազրէթլէրի տախի մէվզիւն չէտտի պիր մէվգուէ իրատ իթմիշ, Մէթուպու մուֆախխամէյի Բատիշահը մէարիֆբէրվէր էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին թէզգիյէ իւ յամը ճօտ ու իհսանը Էրմէնի՝ չէհրէլէրի ինկլիզ թուգելէր իտէրէք սաաթ 10 պուչուգտա զիյնէթ խիթամ վէրմիշ տիր։

—

Օրթագէօյ Ս. Հռիփսիմեանց մէքթէպը միլլիսի իլէ Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութիւն մէքթէպինին բազար կիւնիւ մահալլը մէզքիւր թէաթրօսընտա իճրա օլընան թէվզիի միւքեաֆաթ րէսմինին թաֆսիլաթը պու կիւնքի նիւսխէմիզին իչ սահիֆէսինտէ պիր փարա գատար մինաուրիան օլունտուղը խիթամ իտէր, վէ պու մինասէպէթլէ Դպրոցասէր Տիկնանց մէքթէպինտէն պու սէնէ իքմալը թահսիլ իտէն չակիրտանըն պէշ նէֆէր գըզ չակիրտանըն իքի սէնէ տախի Պէյօղլու գըզլար Արուեստանոցընտա չալըշաճագլարընը պէյան էյլէրիզ։

—

Պէյօղլունտա քեաին Վէնէտիկ Մխիթարեան մէքթէպինին թէվզիի միւքեաֆաթ րէսմի տիւնքի կիւն իճրա օլընմըշ իսէ տէ, Եերիմիզին միւսաատէսիզլիկինտէն նաշի րէսմը մէզքիւրըն թաֆսիլաթը աթիտէքի նիւսխէմիզտէ նէշր օլընաճագ տըր։

Իզմիր.— 6. Յ. Պարոնեան էֆէնտինին էսէրը գալէմի օլան իշպու րիսալէնին յուլիս նուսխէսի նէշր օլունմըշ տըր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

Օսմանլը Պանգասընըն Գալաթա վէ Սթամպօլ խազինէխանէլէրի ալաֆր. օգոստոսըն 15նճի չարշէնպիհ կիւնիւ գափալը օլաճագլար տըր։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գրէտի Լիօնէ պանգասընըն Գալաթա վէ Սթամպօլ չիւպէլէրի ալաֆր. օգոստոսըն 15նճի չարշէնպիհ կիւնիւ գապալը օլընմայաճագ տըր։

ԱՀՎԱԼԸ ՄԱԼԻՅԷ
Վ Է
ԹԻՃԱՐԷԹ

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԼԱՐԸ

Բ

Հիտայէթ բաշը հաղրէթլէրինին վէ Պալեան Սարգիս պէյ հաղրէթլէրինին թասավվուրլարը տա Նիշայէթ պիր տախիլի եախօտ խարիճի իսթիգրազա մէճպուրիյէթի մութլագա հուսուլէ կէթիրէճէքլէրինի կէչէն կիւնքի նիւսխէմիզտէ սէօյլէմիշ իտիք․

Պու հալտէ, եարըլաճագ Անատօլու շըմէնտըֆէրլէրինին նէ՞ սուրէթլէ տէրհալ տէվլէթին մալը օլաճաղընա պիր ազըլ էրտիրմէք, մուամէլաթը ֆիիլիյէ նօգթայի նազարը իլէ էլիմիզտէ օլամայօր․

Իսթիգրազ տէնիլէն չէյ, տախիլի օլսուն խարիճի օլսուն, խաղինէի տէվլէթ իւզէրինէ պիր թէահհիւտ վէ պիր թէէտիյաթ վազիֆէսի թահմիլ իտէճէք տիր․ պունըն չարէսի եօգ տըր․

Մէզքիւր թէահհիւտաթ վէ թէէտիյաթ վազիֆէսինին գուրթուլմագ տախի, եինէ վագըթյա մուհթաճ պիր չէյ տիր․ ամմա 25 սէնէ օլմուշ 50 սէնէ օլմուշ, գաչ սէնէ օլուր իսէ օլսուն, թէահհիւտաթ վէ թէէտիյաթ վազիֆէսի եինէ պիր վազիֆէ տիր․

Եարըլաճագ շըմէնտըֆէր, իւթէր տողրուտան տողրու տէվլէթ թարաֆընտան իտարէ օլընսըն իւթէր սաիր պիր շիրքէթ թարաֆընտան իտարէ օլունսըն․ էվվէլ էմրտէ պիր քէրրէ շըմէնտըֆէր թիճարէթի սէնէլէրճէ միւթէմատի պիր մասրաֆ տիր․ եախօտ հիչ տէյիլ իսէ իլք սէնէլէրտէքի թիճարէթի բէք մէհտուտ պիր չէյ տիր․

Վէլէվ պէօյլէ օլմասա տախի, պիր չէյտէն հասըլ օլաճագ թիճարէթին պէտէլի տիկէր պիր սուրէթլէ [illegible] օլուր իսէ, օ սարֆիյաթըն [illegible] օլմայաճաղընա նէ՞ [illegible] օլմազ նազարը իլէ պագըլամալը․

Բարալարը էլլէրինտէ օլարագ մէյտանա աթըլան միւթէահհիտլէր տախի շըմէնտըֆէրի հէրնէ սուրէթլէ ինշա իտիլէր իսէ, տուգճէ միւքէ պիր իսթիգրազ իթմիշ օլուրլար, վէ իսթիգրազըն ֆայիզ վէ րէսմիւլմալ իլէ տէվամ իտէճէկի սէնէլէր հէր նէ իսէլէր, շըմէնտըֆէր խաթթընըն իշթիգալտան գուրթուլուպ տէվլէթէ մալ օլաճաղը սէնէլէր տախի այնիյլէ տիրլէր, վէ պունլարըն արա եէրլէրինտէ պուլընան ֆարգ օլ գատար ճիւզի պիր չէյ տիր քի, պիր շըմէնտըֆէր իւթէր տողրուտան տողրու տէվլէթ մարիֆէթի իլէ եարըլըր իսէ միւթէահհիտլէր մարիֆէթի իլէ, նէթիճէսի թըպգը թըպգըսընա այնի եօլա չըգար․

Պունըն իչիւն տիր քի մէտէնի մէմալիքլէրին հէման քաաֆֆէսինտէ հալթա մալիյէ իգթիտարլարը բէք կէնիշ օլան տէվլէթլէրտէ պիլէ, եարըլան շըմէնտըֆէրլէրին հէման եիւզտէ տօքսանը թէահհիւտլէր վէ «քէֆալէթլէր» մարիֆէթի իլէ եարըլմագտա, վէ տէվլէթ տախի բէք գօլայ սուրէթլէ պիննէֆս քէնտիսինին եարպագ չէչի իւսուսի շիրքէթլէրէ վէ միւթէահհիտլէրէ թէրք էյլէտիլի հալտէ, պիր տէ ֆագըրա օլարագ պիր թագըմ քէֆալէթլէր թահմըլինա կիրմէյէ րազը օլույօր․

Պէլքի եալընըզ Ինկիլթէրա վէ Միւթթէհիտէի Ամէրիգատա տըր քի տէվլէթ հիչ պիր չէյէ գարըշմայօր, լաքին կէլէն չիրքէթէ, քիւմաք վէ գիւմը վէ շահիրէսինի քէմալիլէ անըն իւզէրինէ պրագտարագ խիւթէտիսի կիւճի շըմէնտըֆէր ինշաաթընա մէյտանի վէրիյօր․

Խուլասայի քէլամ հէր հանկը թարաֆտա տէօնիւլսէ, էօյլէ միւսթագիլ շիրքէթլէրէ մահէլլ պուլընմայան, վէ պիր եա տիկէր սուրէթլէ տէվլէթին քէֆալէթ եա թէահհիւտ տամթընա մէճպուրիյէթ հասըլ օլան միւլքլէրտէ, շըմէնտըֆէր ինշաը պիր նէվի իսթիգրազ ազաը ուտէք տիր․ ամմա տէվլէթ իւթէր քէնտիսի օ շըմէնտըֆէրի եարըր իւթէր միւթէահհիտլէրէ եարտըրըր․

Աղքէրին եարապիլէճէյի չէյ տախի, նասըլ քի էվվէլինտէն տէ սէօյլէտիք, եալընըզ ամէլիյաթը թիւրապիյէ մէտար օլապիլէճէյինտէն, վէ թապխաթը իլէ չալըշան աղքէրէ քէնտի մաաշը մուայյէնինտէն ֆազլա պիր չէյ տախի վէրիլէճէյինտէն, էկէր պունտան պիր մէնֆաաթ քիւլլի հասըլ օլաճագ իսէ, միւթէահհիտլէր իլէ ագտ օլունաճագ մուգավէլէնամէտէ [illegible] թագտիր իտիլէճէք, միւթէահհիտլէրէ գալաճագ պու մէնֆաաթ [illegible] ․

Ֆագաթ պու տա էօյլէ պիր հալ տըր քի, մէտէնի տիւվէլին հիչ պիր թարաֆընտա էմսալի կէօրիւլմէմիշ, վէ [illegible] թէճրիւպէսինէ տախի մէյտան վէրիլմէմիշ տիր․

Եալընըզ չու ֆարգ վար տըր քի, րէֆիգի միւմթազիմիզ, պու թէճրիւպէնին, այնի խաթթըն տիկէր գըսմընտա, եանի Պաղտատտան իլէրուտէ թէճրիւպէ իտիլմէսինի թէքլիֆ էյլէմիշ տիր․

Պիզճէ պու թէճրիւպէ տախի չօգ տա գապիլի իճրա կէօրիւլմէմէքտէ․

Զիրա հէր նէ գատար չիմտի եարըլմասը թասավվուր օլընան շըմէնտըֆէր խաթթը անճագ Իզմիտտէն Էնգարէյէ գատար իսէ տէ, մէզքիւր խաթթ, Պաղտատա գատար եարըլաճագ պէօյլէ խաթթըն պիր գըսմը, եանի այնի խաթթ տիմէք օլաճաղընտան, վէ Իզմիտ-Էնգարէ խաթթընը ինշա իտէճէք միւթէահհիտլէր, իլէրուտէ Պաղտատա գատար մէզքիւր խաթթըն ուզաթըլմասընա հաղըրլանմըշ օլտուգլարընտան, չիմտի պիր թարաֆըն միւթէահհիտլէր մարիֆէթի իլէ վէ տիկէր թարաֆըն տախի տէվլէթ մարիֆէթի իլէ ինշաը, բէք չօգ ճիհէթլէր իլէ մուվաֆըգ մաատէ օլամայաճագ տըր․

Ֆագաթ օլ վագըթ Անատօլու գըթամըլտա, եարըլաճագ շըմէնտըֆէր խաթթլարը էքսիքլի՞ մի վար տըր․

Խուսուսի իլէ աղքէրիճէ խաթթլարըմըզա տա իսթիյաճ եօգ տէյիլ տիր․

Իմտի էն էվվէլքի վէ էն էլզէմ պիր խաթթ աղքէրինին, ասաքիրը Շահանէ մարիֆէթի իլէ եարըլմասը տահա զիյատէ միւնասիպ օլմա՞զ մը․ Նէ՞ լազըմ պէլքի խաթթըն մուզլըմ պիր հալէ կէթիրմէք․

Պունընլա պէրապէր միւճէրրէպ ասաքիրը Շահանէնին շըմէնտըֆէր ինշաասընա իսթիխտամ օլընմասընը թէքլիֆ իլէ մագսատիմիզ տէյիլ․ ֆիքրիմիզ սալա օ տէյիլ․

Անճագ էկէր միւճէրրէպ աղքէր մարիֆէթի իլէ շըմէնտըֆէր ինշաաթընա թէճրիւպէսինէ պիր միւնասէպէթ վար իսէ, օ թէճրիւպէնին տէ տիկէր վէ աղքէրիճէ պիր խաթթ իւզէրինտէ իճրա օլունմասը տահա միւնասիպ օլաճաղընը էֆքեարը ումումիյէնին պէյան իթմէքտէ․

Ֆագաթ պիզճէ, Հիտայէթ բաշը վէ Պալեան Սարգիս պէյ հաղրէթլէրինին թասավվուրլարընտա էն զիյատէ կէօզէ չարպաճագ տիկէր պիր նօգթա վար տըր քի, հէր վէճհ իլէ օնա տիգգաթ [illegible] կէօրիւյօրըզ․

Սէօյլէմիշ օլտուղըմըզ կիպի եինէ թէքրար իտէրիզ քի, միւշարէքէյէհիմա հաղրէթլէրինին թասավվուրլարը հէր հանկը թարաֆա չէվրիլսէ, թահթընտան հէր հալտէ պիր տախիլի իսթիգրազ իշի չըգըյօր․

Վէ էհալիմիզ պու եօլտա իսթիգրազլարա բէք տէ մէյլ կէօսթէրմէտիքլէրինտէն, կէօրիւնիւշէ նազարըն եօլէ պիր իսթիգրազըն տա մէհտում օլմասը իհթիմալի վար․

Ֆագաթ ասըլ մասալէ օնտա տէյիլ․ պիր իսթիգրազըն իւթէր իխթիյարի իւթէր մէճպուրի օլմասը [illegible] ․

Պայլէճա չուրասընը տիգգաթլէ գայտ էյլէմէլիյիզ քի, [illegible] իսթիգրազըն խիւսնիւ գապուլ [illegible] ․

Էֆքեարը ումումիյէնին [illegible] սէրմայէի նագտիյէ լազըմ [illegible] եալընըզ շըմէնտըֆէր ինշասը տէյիլ, իլլա խարիճտէն սէրմայէ նագտ խուլասի տէ լազըմ տըր․

Շըմէնտըֆէրլէրի եարտըրմագ պիր թիթրամիք տէյլու ֆարգ իտէլիմ․

Պու շըմէնտըֆէրլէր նէ՞ իլէ պէսլէնէճէքլէր տիր․

Էլպէթթէ քէյֆ իչիւն կէզինիլէր իլէ օլմամալը․ Հէր մէտէնի միլքէրտէ շըմէնտըֆէրլէրի պէսլէյէն չէյ էմրի թիճարէթ տիր․

Եախօտ տահա տողրուսընը սէօյլէյէլիմ, հէր իքիսի տէ էհէմմիյէթլէրինի պէսլէտիկլէրինէ վէ պիրիքլէրինէ իլէրի կիւթմէքտէ տիրլէր․

Ֆագաթ էմրի թիճարէթի պէսլէյէճէք, եախօտ անը՝ շըմէնտըֆէրլէրի պէսլէյէպիլէճէք վէ անտան տէ պէսլէնէպիլէճէք հալէ կէթիրիլէճէք իչիւն սէրմայէի նագտիյէ իհթիյաճ վար տըր․

Պիզ շըմէնտըֆէրլէրի նէ՞ իչիւն եարատըրըզ — էլպէթթէ էմրի թիճարէթիմիզի իլէրի կէօթիւրմէք իչիւն․

Ֆագաթ Անատօլու գըթամընտա [illegible] միւսթահսալաթը տա վար իսէ, պու սէրմայէնին նագտ [illegible] ․

Եալընըզ ճէնէպի միւթէահհիտլէր տիր քի, միւլքիմիզտէ շըմէնտըֆէրլէրին ինշա իթմէքլէրի կիպի, անլէրի պէսլէյէճէք էմրի թիճարէթիմիզին պիւյիւմէսինէ տէ վասըթա օլաճագ սէրմայէի նագտիյէ էլէ կէթիրիլէճէք տիր․

Իմտի տահիմա [illegible] սէրմայէի նագտիյէ [illegible] ․

ՍՕՆ ՊՕՍԹԱ

ԼՕՐՏ ՍԱԼԻԶՊԸՐԻՆԻՆ ՊԻՐ ՆՈՒԹԳԸ

Թէլէկրաֆըն խապէր վէրտիկի վէճհլէ, կէչէն սալը աղշամը Լօնտրա չէհր էմինի անասըլ Պէնգէթ Մ․ տը Քէյսէրին պէյէտիյէ տաիրէսինտէ վէրտիյի զիյաֆէթտէ, Ինկիլթէրա րէիսը վիւքէլասը վէ խարիճիյէ նազըրը լօրտ Սալիզպէրի պիր նութգ իրատ իթմիշ, էվվէլ պէ էվվէլ ումուրը տախիլիյէտէն վէ Իրլանտատան պահս իթմէքտէն սօնրա, ումուրը խարիճիյէ պահսընա կիրիշէրէք, էվվէլա աւրուպայի հիւքիւմէթլէրին մագսատ վէ արզուսը սուլհ ու սալահ օլտուղընը թէյիտ ու պէյան իթմիշ տիր․ Պատէհու լօրտ Սալիզպէրի․ հէման Մըսըրա նագլը բէյան իտէրէք, Ինկիլթէրանըն իւլքէի մէզքիւրէ գալթ ու թէսարրուֆ իթմէք նիյէթի ու մագսէտը հարիճտէ պուլունմաղընը պիր քէրրէ տահա թէքրար իտէրէք, Մըսըրըն քէնտի քէնտիսինի իտարէ իտէպիլէճէք հալէ պուլունտուղընտա Ինկիլթէրա գանաաթ հասըլ իթտիկի կիւն էօյլէ պիր ֆագըլ վէ պէյհուտէ եուգը արթըգ իւսթիւնտէն աթաճաղընը պէյան իթմիշ տիր․ Պարիզտէքի Թան կազէթէսի, պու լիսան գայէթ օլըմտայը չայան պիր լիսան իսէ տէ, եէնի պիր չէյ օլմայըպ տողրուլուգտան տա բէք օ գատար պէհրէտար տէյիլ տիր․

Նութգը մէզքիւրտէ լօրտ Սալիզպէրի Պուլկարիսթան հագգընտա պիրագ տահա զիյատէ մանատար սէօզլէր սէօյլէմիշ տիր․ Զանն իտէրսին լօրտը միւշարէէլէյհ Բէթէրպօֆ միւլագաթընըն մէսէլէի մէզքիւրէ հագգընտաքի նէթայիճի իւզէրինէ տէվէրան իտէն չայիալարա ճէվապ վէրմէք իսթէմիշ տիր․ Լօրտ Սալիզպէրի Պուլկարլարըն պիր վագթտան պէրի սէպաթ վէ վագարը թամամ իպրազ իթմէքլէրինի զիքր իլէ, քէնտի զաննընճա պունլարըն ախլագը մէզքիւրէլէրինէ մէանի «պէօյլէ պիր միլլէթ թէշքիլինէ» լայըգ օլտուգլարընը տէրմիյան իթմիշ, վէ պինաէնալէյհ Պուլկարիսթանըն քէնտի հալինէ պրագըլմասը լազըմ կէլտիկինի էրզու իթմիշ տիր․

Լօրտ Սալիզպէրինին զաննընճա իչպու սուրէթլէ թէմատի՝ թարիֆէ հաճէթ օլմադըգը վէճհլէ Ինկիլթէրայա մուվաֆըգ կէլտիքտէն մաատա, Ալէմանիա վէ Ասթրիայա վէ հաթթա Րուսիայա տախի մուվաֆըգ կէլիր իմիշ, զիրա Ալէմանիա՝ մէսէլէի մէզքիւրէտէ ալագատար օլմատըղընը տայմա պէյան իթտիկի կիպի, Ասթրիա տախի արազինէ հալը հազըրըն (ստաթիւ քվօ) իպգա վէ մուհաֆազասընը արզու իտէր․ Րուսիայա կէլինճէ, պու տէվլէթին տախի պիրինճի տէֆասընտէ Պուլկարիւթանըն խէլասը իչիւն սէլ կիպի տէօքիւլէն գանը խըյանէթ իթիլմէմէսինի իպգարէթ տիր․ Լօրտ Սալիզպէրի տիյօր քի, Րուսիալը մէմնուն իտէճէք թէտպիրը հագիգ՝ «քէնտի ասգէրլէրինին չէֆգաթլըյա վագ օլընան էսաս իւզէրինէ սէրպէսթ, մէսուտ վէ միւթէրագգի պիր Պուլկարիսթան թէշքիլ իթմէք տիր․»

Էլհասըլ լօրտ Սալիզպէրի Բէթէրպօֆ միւլագաթընտան պահս իտէրէք, Ալէմանիա իմփէրաթօրը իլէ Րուսիա Չարընը մէհահ ու սէնա իթմիշ, վէ Չարըն Ալէմանիա կիպի պիր խաթթը հարէքէթ իթթիխազ իթմիշ, վէ գօնչու տէվլէթլէ վագը օլան պու եագընլըգտան սուլհ բօլիթիգասընը Րուսիա էհալիսինէ գապուլ իթտիրէպիլէճէք գուվվէթինին թէզայիտ էյլէմէսինի կէօրմէքլէ պէյանը արզու իթմիշ, վէ խաթիմէի մէգալէսինտէ տէմիշ քի․ «Զաննըմճա կէօրիւք, Եւրօբատա ախիրէն հէր նէ ճէրէյան իթմիշ իսէ, սուլհըն մուհաֆազասընա մէտար օլմագտան իպարէթ պուլունմըշ, վէ Ինկիլթէրանըն պիրճիւմլէ իգտամաթը տախի մուհաֆազայի սուլհ ու սալահա միւնհասըր գալմըշ տըր․»

ՀԱՎԱՏԻՍԸ ՊՕԼԻԹԻԳԸՅԷ

Կրօնշթատին նամ Րուս կազէթասը՝ Պօսնա-Հէրսէքին Ասթրիա թարաֆընտան թահթը իշղալէ ալընմասընըն 10րնճը սէնէյի օլմագ միւնասէպէթիլէ օգուստ 4 թարիխլի նիւսխէսինտէ պիր պէնտը մախսուս նէշր իտէրէք, պու իշղալի թէքրար իթմէքլէ իչիւն Ասթրիա իլէ մուհարէպէ իթմէքտէն պաշգա չարէ պուլունմատըղընը, վէ Սըրպիա, Պօսնա վէ Հէրսէքին Րուս թէպաասընտան գուրթուլմալարըյլա Պուլկարիսթանըն տախի Րուսիա իչիւն պօլիթիգաճա հիչ պիր էհէմմիյէթի գալմայաճաղընը պէյան իթմիշ տիր․

Պարիզտէքի Ֆիկարօ՝ըն պէյանընա կէօրէ, Ալէմանիա պաշ վէքիլի՝ Րուսիա իլէ Ալէմանիա արասընտա պիր իթիլաֆ վիւճուտէ կէթիրիլմիշ իսէ Րօմա վէ Վիեննա գապինէթօլարընա իչար իթմիշ իմիշ․

Պազը տիւվէլը մուազզամա խարիճիյէ նազըրլարընըն [illegible] պիր գօնֆէրանս ագտ իտէճէքլէրինէ տաիր օլան հավատիսին էլան քէսպը թագվիյէթ իթմէքտէ իտիկինի [illegible] եազըյօր․

Հապէշիսթանտան տողրուճա Մօսգովայա վիւրուտ իտէն սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Հապէշ գրալը Եօհաննէսին օղլու գամըլ օլունմայըպ էլան պէրհայաթ պուլունմագտա օլտուղը կիպի, Հապէշլիլէր տախի Իթալիանլար ալէյհինտէ պիր մուհարէպէի չէտիտէյէ տէվամ իթմէքտէ գարար [illegible]

(272)

ՄԷՃՆՈՒՆԷԼԷՐ ԹԱՊԸԳԸ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

Ֆասլրիս․—Էօյլէ իսէ խըթէտիկինիզ կիպի եափընըզ, տօգթօր․ ․ ․ Ֆիլհագիգա պէնիմ րիգամ վէ մուվաֆագաթըմա իհթիյաճընըզ եօգ իքէն, պանա միւրաճաաթ խուսուսընտա մէրգումէյի պէնտէն խըթէտէք նիզաքէթինտէ պուլընտուգ, պէն տէ մէմնունիյէթլէ մուվաֆագաթ իթտիմ, զիրա սիզին ազամէթինիզի պիլմէք իչիւն սիզի թանըմագ քիֆայէթ իտէր․ ․ ․ Ումումիյէթլէ, պիզիմ սէվկիլիլէրէ [illegible] պիր պուչուգ միլեօն ֆրանգ վէրէճէյիմ․ ․ ․

Ժօրժ․—Իչպու նիյաթը սէխավէթքեարանէնիզտէն տօլայը կէրէք մէրգումէ վէ կէրէք պէնիմ իչիւն պաթընըզա սէյյանը թէչէքքիւր իտէրիմ, լաքին նիյաթը մէզքիւրէ՝ պէնիմ հագգըմտա զանն իթտիկիմ պիր գարարը հիչ պիր վագթ թէպտիլ իթմէյէճէք․ ․ ․ Ագալ իգթիտարըմըզտա անճագ [illegible] պանա էյի կէօրինմէքտէ․ ․ ․ Էստէնին պէտէրի վէֆաթ իթտիկինի, վէ մէրգումէնին [illegible] էվվէլ [illegible] չէյ օլաճաղընը խաթըրա կէթիրմէլիյիմ․ ․ ․

Ֆասլրիս՝ սուս բուս էօնէ տողրու էյիլտի․

Ժօրժ․—Էֆքեարըմը պէյէնտինիզ, տէյի՞լ մի․

Ֆասլրիս՝ սախթէ պիր հէյէճանլա․—Հագիգաթէն պու էֆքեարընըզա պէյէնտիմ․ ․ ․ տահա տողրուսընը խըթէտէնիզ, սիզէ հայրէթ իտէյօրըմ․ ․ ․ Զօգ ալիճէնապ պիր գաթըլընըզ, Միւսիւ Ժօրժ․ ․ ․ չօգ էհլի բըր պիր տահասընըզ․ ․ ․

Ժօրժ՝ կիւլիւմսէյէրէք․—Պէն տէ էօյլէ տէմէկ իտէրիմ ամմա գաթէն վագըֆիմ տէ էօյլէ օլմագ իչաբ իտէր․ ․ ․ Իչպու ինթիֆաթընըզտան տօլայը թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆքեարը խայրխահանէնիզ բէք մէմնուն օլտում․ ․ ․

Պու իքի տէլիգանլը՝ պէօյլէճէ գօնուշուրագ, միւտէհվվիլ եօլ պօյընճա կիթմիշլէր, պէօյլէ տէմիր բարմագլըգլը գափուտան թէքրար պաղչէյէ կիրմիշլէր իտի․

Ժօրժ․—Էլպէթթէ խաթըրընըզտա տըր, տիւնքի [illegible] տէրի, թունքի գարար [illegible] ․ ․ ․

Ֆասլրիս․—Պու ագշամ կիւզէլ պիր վագթ կէչիրէճէյիմ հասիլիյլէ, էօյլէ պիր վարտը լաքին էկէր միւնասէպէթսիզլիք օլմազսա [illegible] գապուլ էյլէէճէքսինիզ պիր րիճամ վար․ ․ ․

Ժօրժ․—Միւնասէպէթսիզլի՞ք մի․ ․ ․ էօյլէ լա՞ֆ մը օլուր․ ․ ․ պիզիմ արամըզտա էօյլէ չէյ օլամազ․ ․ ․

Ֆասլրիս․—Էօյլէ իսէ պիր գաչ մէքթուպ եազաճաղըմ․ ․ ․ լուֆթէն պանա գալէմ վէ քեաղըտ [illegible] ․ ․ ․

Ժօրժ․—Պուրասը էվինիզ կիպի տիր․ ․ ․ իսթէտիկինիզ չէյի գուլլանապիլիրսինիզ․ ․ ․ պունտա [illegible] ․

Ֆասլրիս՝ Ժօրժըն էլինի սըգտը․

Ժօրժ․—Պէնիմ օտամ մախսուսըմ նէրէտէ իսէ պիլիրսինիզ․ ․ ․

Ֆասլրիս․—Եայը, պիլիյօրըմ․ ․ ․

Ժօրժ․—Սիզի չիմտի կէօթիւրէյիմ․

Ֆասլրիս՝ արգասը սըրա կիթտիքտէն սօնրա հալտէ Ժօրժ՝ իգամէթ իթտիկի քէօշքին տողրու կիթտի․

Տօգթօր Ժօրժ Վէրնիյէ՝ քէնտիսինտէն էվվէլ Ֆրանց Րիթնէրին իգամէթ իթտիկի քէօշքին տէօշէմէ վէ սաիրէսինը հիչ պիր թէպտիլ իթմէմիշ իտի․

Ժօրժ՝ մէճնունէլէր հէքիմինին իչ օտասընը քէնտիսինէ իչ օտա եափմըշ իտի․

Ֆասլրիս տէ պէօյլէ մէմնուն իտի․

Ժօրժ՝ միւսաֆիրինի օտասընտան իչէրի սօգուփ, հէր չէյի խըթի իլէ պիր պիր կէօսթէրտի․

—Իչթէ հէր պիր չէյ մէվճուտ, գալէմ, մէօհիւր մումը, զարֆ, սաիրէ․ ․ ․ Արթըգ իսթէտիկինիզ եազըրսընըզ, սօնրա գալեանը [illegible] քէնտինիզ կէլիր սիզին [illegible] իթմէյէճէք տիր․ ․ ․ Սիզ արթըգ վագըթ էտէպիլիրսինիզ, պիզ տէ եէմէյէ կիտէրիզ, լազըմ կէլիրսէ պէքլէրիզ տիր․

Ֆասլրիս․—Զօգ թէչէքքիւր իտէրիմ․

Ժօրժ․—Պէն կէօթիւրիւրըմ․ ․ ․

Ֆասլրիս՝ եալընըզ գալմագ արզուսընտա պուլունտուղու սուրէթտէ օլմագտա օլտուղընտան, Ժօրժ տիշարը չըգըփ օտանըն գափուսընը գափատը վէ Ֆասլրիսի եալընըզ պրագտը․

Պանքէրին էքէնի՝ տօգթօրըն ուզագլաշըփ կիթտիկինի իշիթմէք իչիւն գօչտու գուլաղընը գափույա տայատը․

Այագ սէսի քէսիլիւքտէ, Ֆասլրիս՝ կէօզլէրի պիր մէսէրրէթլէ մէրտուտ իլէ բարլամագտա վէ տուտագլարընտա տէհշէթլի պիր էսէրը թէպէսսիւմ պուլունմագտա օլտուղը հալտէ չէօյլէ պիր տիրիլիփ եօգարը գալգտը․

Ֆասլրիս՝ քէնտի քէնտիյէ․—Նէ՜ գավալը տէլիգանլը՝․ ․ ․ [illegible] սիզի մէն իթմէք վագթ ու սաաթը հիւլուլ իթմիշ տիր․ ․ ․ Սիզէ—«Արթըգ իլէրի կէթմէյէճէքսինիզ»—տէյէճէք վագթ կէլմիշ տիր․ ․ ․ Նէ՜ գօրգու, նէ տէհշէթ վէ նէ էնտիշէ չէքտիմ իսէ արթըգ էվէլիր․ ․ ․ արթըգ րահաթճա ույումագ իսթէրիմ․ ․ ․

Ֆասլրիս՝ Ֆրանց Րիթնէրին իչ օտասընտա տուվարըն պիրինտէ պիր տօլապ վէ եա կիզլի պիր հիւճրէ պուլունտուղունը ունութմամըշ օլուպ, մէճնունէլէր հէքիմինին՝ պիրտէն պիրէ պրագըփ կիթտիկինտէ նէ մէզքիւր տօլապը քէնտի խալէֆի տօգթօր Ժօրժ Վէրնիյէյէ կէօսթէրմէյի վէ նէ մէզքիւր տօլապտա պուլունան տէհշէթլի էճզալարը մահվ ու տէֆ իթմէյի խաթըրլամամըշ օլտուղընը զանն ու գըյաս իթմէքտէ վէ պու զաննը բէք տէ վահի պուլունմամագտա իտի․

Մէրգում տէլիգանլը՝ պիր թարաֆընա օն սէքիզինճի ասըրտա մագպուլ պիր նէվի աչըգանէ րէսիմ չըգըրմըշ օլան վէ մէզքիւր տօլապըն իւզէրինտէ սուրը պուլընան պիր րէսիմ թախթասընա տօղրու կիտիփ, մէզքիւր թախթայը տուվարտան աչըգըտա, արգասընտա տօլապ պուլունտուղընը հիչ պիլէ թէյիլ իտի, զիրա տօլապ՝ գայէթ խըթիգանլը պիր սուրէթլէ տուվարըն իչինէ վագ օլընմըշ իտի․

Ֆասլրիս հէման հիչ կէօզէ կէօրինմէյէճէք եուվարլագ պիր նօգթա իւզէրինէ պասարագ, հաֆիֆ պիր չաթըրտը իչիտիլէրէք տօլապ աչըլտը․

Ֆրանց Րիթնէր՝ Րընէ Ժանոլէնին եարաճաղը գալըպ վէ սախթէ քեաղըտլար իչիւն լազըմ օլան գուլլանըլան էճզայը տօլապտան ալտըղը կիւն տօլապ նէ հալտէ իսէ չիմտի տախի այնը հալտէ պուլունմագտա իտի․

Իւզէրլէրի սէրլավհա«էթիքէթլի» էնվայը չիչէլէր՝ րաֆլարտա սըրա իլէ տուրույօրլար իտի․

(Տէվ․-)

վերմիշլեր տիր․ հալպէյին գուվվէի հազրէսի 340,000 նէֆերտէն իպա րէթ օլուպ, պունլարտան 200,000ի-նին մէժուրիյէթի կիպլի թումթուլ մագտա իմիշ․

—

Գրալիցա Նաթալի՛ Պէլկրատ մահ-քէմէի րուհանիյէսինին (գօնսիսթօ-րիա) սէլահիյէթինի գապուլ իտուպ, պիր րիվայէթտէ պիզզաթ քէնտուսի մահքէմէյէ կէլէճէկինի խապէր վէր-միշ, վէ տիկէր պիր րիվայէթտէ Մ․ Բիրոշանացը վէքիլ նասպ իթմիշ, վէ Սըրպիա հիւքիւմէթի պու վէքի-լին նասպընա իթիրազ իթմէյօր ի-միշ․

—

Ալէմանիա իմբէրաթօրը սապըգը միւթէվէֆա Իւչիւնճիւ Ֆրէտէրի-գին՝ Ինկիլթէրայա նազըլ օլընտըղը պունտան ագտէմ րիվայէթ օլընան պիր թազըմ էվրագը՝ ախիրէն Բրէնս Ալէմանիայա իատէ օլընտըղընը Նորտ-տօյչ Ցայթունկ խապէր վէրիյօր․

—

Զանզիպար հիւքիւմտարը՝ գրալ Ումպէրթօնըն մէքթուպընա ճէվապ վէրմէտիկինտէն տօլայը պէյանը թէէսսիւֆ իթմէքլէ պէրապէր Գիս-մայօ նամ մահալի Իթալիայա թէրք իթմէքտէն իմթինաէթ իթմիշ օլ-տըղընտան, Զանզիպարտա Իթալիա գօնսօլաթօսընըն պայրաղը աշաղը ալընմըշ, վէ միւնասէպաթը տիպլօ-մաթիգըյէ մունգաթի օլմուշ տըր․

—

Բարիզին 1871 սէնէսի Գոմիւն իտարէսի ժէնէրալլարընտան Էօտին ճէնազէ ալայը կէչէն չարշէնպէհ կիւ-նիւ Բարիզտէ իճրա օլունուպ, պու միւնասէպէթլէ 15,000 քիշի իճրայի նիւմայիշ իթմիշ վէ գըրմըզը պայ րագլար չէքիլմիշ տիր․ Էհալի մէր-գումէնին թավրը թէճավիւզքեարա-նէսի եիւզիւնտէն իքի ալայ գար-գաշալըգ վուգու պուլուպ, բօլիս հէյէթի մուհաֆազաի ասայիշէ քի-ֆայէթ իտէմէտիկինտէն, ժանտար-մալար՝ Թիւֆէնգ տիպճիկի իլէ է-հալինին ուզէրինէ հիւճում իթմէյէ մէճպուր օլմըշլար տըր․

Իշպու արպէտէտէ պիր չօգ էշ-խաս թէվգիֆ օլընտըղը կիպի, խայլի տէ քիմէսէ եարալանմըշ տըր․

Մէզգըրըղտա հիչ պիր հատիսէ վուգու պուլմամըշ տըր․

ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ

Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը կա-զէթասընտա պէրվէճհը աթի օգուն-մըշ տըր․

Իքի իւչ հաֆթատան պէրու հու-պուպաթ ֆիյաթըընտա կէօրիւլէն թէրագգը՝ կիթտիքճէ արթըյօր․ Կիրգա վէ Ազիմա պուղտայլարը ֆի-յաթընտա պու հաֆթա տախի պէ-հէր քիլէտէ պիր ղղ․ թէզայիւտ կէօ-րիւլմիշ տիր․ Պու թէզայիւտ՝ միւվա-րէտաթըն ֆզ տանընտան վէ եա ատէ-մը րէֆթայէսինտէն վէ պինաէն ալէյհ մէվճուտըն թէնագուսընտան իլէրի կէլիյոր․ Տիկէր թարաֆտան էվվէլ-ճէ տախի պէյան էյլէտիկիմիզ վէճհ-լէ, մահսուլ եէթիշէն մահալը միւխ-թէլիֆէտէ պու սէնէ մահսուլ պօլ օլմամըշ, վէ շիմտիյէ գատար պիզ տէ եազ մահսուլը գուրագլըգտան խասարտիտէ օլուր իքէն, էյյամը ախիրէտէ Եվրօպանըն պիր չօգ մա-հալլէրինտէ հիւքմ սիւրէն ֆէվգէ-լատէ սօուգլար՝ պու մահսուլաթա րէք զիյատէ զարար վէրմիշ տիր․

Կէչէն հաֆթա չէհրիմիզտէ հիչ մէվճուտը պուլընմայան եումուշագ պուղտայտան պու հաֆթա զարֆըն-տա 7000 քիլէ վիւրուտ իթմիշ իսէ տէ, միւվարէտաթըն ճիւմլէսի ֆի-րուխթ օլընմըշ օլտըղընտան, շիմտի հիչ մէվճուտ գալմամըշ տըր․

Պու հաֆթա զարֆընտա 15000 քիլէ Կիրգա վէ Ազիմա պուղտայը վարիտ օլուպ, մէվճուտ օլան 14000 քիլէ իլէ պէրապէր պու ճիհէթէն 29000 քիլէ ֆիրուխթ օլընմըշ օլտը-ղընտան, մէվճուտ հիչ գալմամըշ տըր․

Ուն ֆիյաթըընտա տախի պէհէր չուվալտա պիր գաչ ղղ․ թէրագգը վուգու կէլմիշ տիր․ հաֆթա զար-ֆընտա 5000 չուվալ ուն վիւրուտ իտուպ, 6000 չուվալ ֆիրուխթ ի-տիլմիշ օլտըղընտան, կէչէն հաֆթա մէվճուտ օլան 9500 չուվալտան 8500 չուվալ գալմըշ տըր․

Թիֆթիք ֆիյաթը կիթտիքճէ թէ-նէզզիւլ իտիյօր․ Պու հաֆթա ախզ ու իթա օլմամասընտան նաշի ֆի-յաթտա պէհէր գըյէտէ 1 ղղ․ թէ-նէզզիւլ վուգու պուլմըշ տըր․ Պու հաֆթա բիյասամըզտա գըյէսի 11–12½ ղղ․տան մահալը միւխթէլիֆէ Թիֆթիկլիտէն 300 պալէա ֆի-րուխթ օլընմըշ տըր․ Լօնտրա խա-պէրլէրի՝ մալը մէզքիւր ֆիյաթըն-տա եագընտա թէրագգը վուգուի-նի իւմիտ իթտիրմէյօր․

Աֆիոն ուզէրինէ վուգու պուլան միւամէլաթ օլտըգճա կէրմիյէթ վար տըր․ Մէվճուտ 400 չուվալ օ-լուպ, պու հաֆթա զարֆընտա Սէ-լանիք վէ Պէյրազարը վէ Թավշան-լը մալընտէն 50 սանտըգ ֆիրուխթ օլընմըշ վէ ֆիյաթ րէք թումթուլ պուլընմըշ տըր․

Պու հաֆթա 700 մէթրօ Ֆէրա-շան խալըրը վէ մահալը սաիրէ մալի սաթըլմըշ տըր․ Հաֆթա զարֆընտա քիւլլիյէթլիճէ Ֆ․ րազան խալըսը կէլ-միշ իսէ տէ, պու ճինս խալըլարըն ֆիյաթը րէք թումթուլ օլուպ, պիր ազ զէման տահա պու հալտէ տէ-վամ իտէճէք կիպի կէօրիւնիյօր․

Մահսուլը ճէտիտ իրէքլէրի բիյասա-մըզտա կէօրիւլմէկէ պաշլատը․ Պու հաֆթա 10 պալէա Նուշհի իրէկի վիւրուտ իթմիշ, վէ կէչէն հաֆթա-տան գալան 44 բաքէթ Բէչիթ իրէկի մէվճուտը՝ նըսֆըրըն պէհէր գըյէսի 26․50 ֆր․ա ֆիրուխթ օլընմագ միւ-նասէպէթիլէ 22 բաքէթէ նիւզուլ էյլէմիշ տիր․ Իրէք եէթիշէն մահալ-լէրտէն վարիտ օլան խապէրլէր՝ պու սէնէ մահսուլը հազրընտա միւսաիտ տէյիլ տիր․ Բէչիթ վէ Բիւթայիս ի-րէքլէրի՝ զիյատէսիլէ խասարտիտէ օլմուշ վէ պու սէպէպէ մէյլի ֆի-յաթլարը րէք թումթուն պուլընմըշ տըր․

ՀԱՆԴԷՍ
ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

Իշպու մէքթէպ զիյնէթի հագգընտա ալտըղըմըզ վարագա տըր․

Օրթագիւղի երկու իգական սեռի վարժարանաց Մրցանակաբաշխու-թեան հանդէսներն կատարուեցան յաջորդաբար երեկ պարզ և վայե-լուչ չքով ի թատեր Բարեսիրաց ընկերութեան․ Հանդիսավայրն զար-դարուած էր դափնիներով, Օսման-եան դրօշակներով որոց ճակատն կը տեսնուէր Կայսերական մահիկն և Բուղըան, գնահատելի արդիւնք Թաշտաճեան Խաչիկ էֆ․ ի մանա-ւոր ջանից և փափուկ ճաշակին․

Նախ հուիփ․ վարժարանի մրցա-նակաբաշխութեան հանդէսն սկսաւ ճիշդ ի ժամ վեց առ․ Վեհ․ Սուլ-թանին ուղղեալ երգով մը, վարժա-րանին Գաղղիերէնի ուսուցիչ Տիկին Գոմբէնի դաշնակահարութեամբ, և երգեցողութեամբ աշակերտուհեաց, յորմէ յետոյ սքանչելի ճարտարու-թեամբ դաշնակահարեցին հուիփ․ վարժարանի նախկին աշակերտու-հիներէն Օրիորդ Հեղինէ և Հայկա-նոյշ Որդունի․ Դաշնակահարութենէ անմիջապէս ետքը ի դիմաց Խնամա-կալութեան Տնօրինուհւոյն, Թաշ-տաճեան Խաչիկ էֆ․ կարդաց վար-ժարանին միամեայ տեղեկագիրն, յորում բացայայտ կը տեսնուէր թէ Խնամակալութիւնն ամեն ջանք ի գործ դրած և վարժարանն իւր անկերպարան վիճակէն վերականգ-նած էր․

Տեղեկագրէն յետոյ դաշնակահա-րեց ակներեւ տաղանդով ազնուու-հի Օրիորդ Ճանըեան, որուն յա-ջորդեցին մրցանակաբաշխութիւնք, որք կ՚ընդմիջուէին վարժարանին Դ․ և Ե․ կարգերու աշակերտուհեաց ճառախօսութեամբք․ Նոյն հանդի-սին անձնուիրաբար դաշնակահարե-ցին նաեւ Ֆրանսացի դաշնակահար Մ․ Կամպառա և իւր խօսնեցեալն․ Ժամ ճիշդ 8ին վերջացաւ Ս․ հուիփ-սիմեանց վարժարանի հանդէսն, և քիչ մը դադարէ վերջ մի և նոյն կա-նոնաւորութեամբ սկսաւ Դպրոցա-սէր Տիկնանց Ընկերութեան հան-դէսն․ Գեր․ Տ․ Խորէն արքեպիսկո-պոս կը նախագահէր հանդիսին՝ շուրջն ունենալով Տ․ Վահրամ և Տ․ Գաբրիէլ Ս․ եպիսկոպոսունք, Արժ․ Տ․ Վրթանէս քահանայ, գիւղիս Անտոնեան Միաբանութեան Գերա-շնորհ վանահայր Հ․ Գէորգ վարդա-պետն և երեք միաբան Հարք, ընդ-հանուր լեզուագէտ և քաջ հայա-գէտ Վեր․ Հ․ Սերովբէ Տէրվիշեան․ իսկ աշխարհական դասէն Մեծ․ Եու-սուֆեան, Թորոսեան, Ճանըմեան, Քալանդարեանց և Դուրգէն էֆէն-տիք, հուիփսիմեանց վարժարանի Խնամակալութենէն Մ․ Զայեան, Հ․ Եսայեան, Տ․ Շնորհքեան Տիկին-ներն և 600 հոգւոյ ժողովրդեան բազմութիւն․

Հանդէսն սկսաւ առ Օգոստափառ կայսրն ուղղեալ մաղթանքով մը, զոր աշակերտուք երգեցին ամեն եր-գերու նման կանոնաւոր ներդաշ-նակութեամբ, որու յաջորդեց Խը-նամակալութեան միամեայ Տեղե-կագիրն՝ յայտարար նշան անվը-թար և աննուաճ ջանից․ Նոյն տե-ղեկագրով շնորհակալութիւն կը յայտնուէր նաեւ «Նպաստամատոյց Ընկերութեան» չորս ամիսներէ յե-տէ հաստատեալ է թաղին երիտա-սարդութեանն, որք իրենց նպատա-կին իրագործման կ՚աշխատին և փա-փաքելի արդիւնքն սկսած են ձեռք բերել, և այս առթիւ նաեւ գեղե-ցիկ ծաղկեփունջ մը նուիրած էին Դպրոցասէր Տիկնանց դպրոցի ըն-թացաւարտից․

Ապա յաջորդաբար կատարուե-ցաւ զանազան կարգաց մրցանակա-բաշխութիւնք, ընդմիջմամբ Հայե-րէն և Ֆռանսերէն երգոց և արտա-սանութեան, մասնաւորապէս Օր․ Մառի Փափազեան ուշիմ և փոքրիկ աշակերտուհւոյ մը արտասանութիւ-նըն, որ բարոյական առակ մ՚էր, կրկին ծափահարութեանց արժանա-ցաւ, ինչպէս նաեւ Օր․ Պ․ Փափազ-եանի Ֆռանսերէն և Օր․ Տ․ Երանոս-եանի հայերէն արտասանութիւնքն․ Ապա շրջանաւարտ աշակերտուհիք կարդացին իրենց ճառերն․

Օր․ Պիրճիկ Փափազեան՝
նիւթ ճառին Ընկերութիւն․
Օր․ Տիգրանուհի Երանոսեան՝
նիւթ ճառին Դաստիարակութիւն․
Օր․ Տիրուհի Ֆէնճեան՝
նիւթ ճառին Աշխատութիւն․
Օր․ Արմաւենի Քահանեան՝
նիւթ ճառին Երախտագիտութիւն․

Սոյն ճառերն՝ որք ի վեր կը հանէ-ին ընթացաւարտից հայերէն լեզուի հմտութիւնն, ուշադրութեամբ և գոհունակութեամբ կը լսուէին մեծարոյ հանդիսականներէ և բուռն ծափա-հարութեամբ կ՚ընդունուէին․ Շրջա-նաւարտ Օրիորդներէն Օր․ Հերանոյշ Օհրովբեան հուսկ ապա արտասա-նեց յուզեալ բառերով վերջին խօս-քերն կարի խնամով գրուած աշխա-տութիւն մը, որու պատասխանեց աշակերտուհիներէ մին և ապա Խնա-մակալութիւնն․

Վարժարանին Հայերէնի անձնուէր դաստիարակ Դուրգէն Ցակոբ էֆէնտի հասարակութեան խնդրանօք բեմ ելլելով իւր սովորական ազդեցիկ ոճով թաղին երեւմամեայ վիճակին վրայ հակիրճ տեսութեամբ ի յայտ ածեց Դպրոց․ Տիկնանց գործին վը-սեմութիւնը և բարձրութիւնը․ Սոյն ատենաբանութիւնն ընդմիջուեցաւ բուռն ծափահարութեամբք․ Ապա ի բեմ ելաւ ազգային բանաստեղծ Ց․ էֆ․ Սէթեան և բացատրեց այս ձեռ-նարկի կարեւորութիւնը, մասնաւանդ ընելով նաեւ թաղն ու ծնունդ սուած է թէ՝ շարունակեալ և թէ՝ դա-դարեալ բարեգործական բազմաթիւ ձեռնարկներու․ Սէթեան էֆ․ի ճառն եւս ընդունուեցաւ գոհութեան ծա-փերով․ Հանդէսն փակեց Տ․ Խորէն Սրբազան օրհնութեամբ և մաղթա-նօք․ Հանդիսականք կը մեկնէին յոյժ գեղեցիկ տպաւորութեան տակ․

Երեկի հանդէսն պարտ նուիրա-կան կը դնէ մեր վրայ ազդօգուտ օրաթերթից միջոցաւ ազգ․ առնել բարեսէր ազգայնոց որք կը սատա-րեն այս կրթական հարկին, թէ՝ Դպրոց․ Տիկնայք յոյժ բարւոք կի-րառութիւն ըրած են հասարակու-թեան դրամին՝ տալով ընդ միոյ տասն և քսան․

Խղճիւ կը վկայեմք թէ՝ իբր մօտէն տեղեակ ոք, Դպրոց․ Տիկնայք լաւ ըմբռնած են թէ՝ փոխանակ մեծա-դղորդ աղաղակներու ազգն իրական արդիւնք կսպասէ, և առ այս աշ-խատելով յաջողած են, սոյն սկզ-բամբ նուիրել ազգին հինգ շրջանա-ւարտ ուսեալ և պարկեշտ Օրիորդ-ներ, որոց ամբողջութիւն կը յանգի ութի․

Շնորհակալութիւն վարժարանին Խնամակալ Տիկնանց, ազնուուհի Տնօ-րէնին Օր․ Սիմէօնեանի և Պատ․ ու-սուցչական խմբին․

Թղթակից ․․․

1888 օգոստոս 1
Օրթաքէօյ

ԼԷԹԱՅԻՖ

Թիւճճարտան պիրինին պիր քէօլէսի վար իմիշ քի, հէր նէ էմր իտիլիրսէ աքսինի եաբար իմիշ․ Մէսէլա, սու իս-թէնիլճէք օլսա, մութլագա «պանա սագըն սու վերմէ» տէնիլտիքտէ սույը կէթիրիր իմիշ․ Ամմա քէնտիսի քէօլէ-նին իչկիւզարլըղընտան խօշնուտ օլտը-ղը իչիւն պու հալինէ թէհամմիւլ ի-տուպ տուրուր իմիշ․ Պիր կիւն թիւճ-ճար՝ քէօլէսինի տէ պէրապէր ալարագ, Թիճարէթ իչիւն պիր մահալէ կիթմիշ․ Էսնաի րահտէ էօյլէ պիր մահալէ թէ-սատիւֆ իթմիշլէր քի, կէչիլէճէք եօլ ղայէթ տար օլմագլա պէրապէր պիր Թարաֆը 40—50 արշըն տէրինլիկինտէ ուչուրըմ օլտուղընտան, խիւք հայվան-լարընը քէմալը տիգգաթլէ կէչիրմէք լազըմ կէլմիշ տիր․ Պիր տէ հէրիֆ էշէքլէրէ պագըպ տա ուչուրըմ Թարա-ֆընա մէյլէտմիշ օլտուղընը կէօրիւնճէ, ագըլ պաշընտան կիտիպ, ֆագաթ քէօ-լէյէ էշէկը օ պիր Թարաֆա եըղմագ էմրինի վէրմիշ օլսա, պիլաքիս աղըրլը-ղը ուչուրըմ Թարաֆընա վէրէճէկինի պիլտիկինտէն, «էշէկը ուչուրըմ Թա-րաֆընա եըղ» տէմիշ․ Պու էմրի միւ-թէաքըպ հայվանլարըն Թէքէր մէքէր ուչուրըմտան աշաղը եուվարլանտըգլա-րընը կէօրիւնճէ, ճան պաշընա սըչրա-յըպ քէօլէյէ «նէ՞ եաբարըն» տիյէ խի-թապ իթտիկինտէ, քէօլէ տէմիշ քի, «վագըա պու անէ գատար պանա հէր նէ էմր իտէր իսէնիզ, աքսինի եաբար-տըմ․ ֆագաթ պու կիւն չէօյլէ Թէհլի-քէլի պիր հալտէ էֆէնտիմէ օլան սա-տագաթըմ ճիհէթիլէ էմրինիզի խիլա-ֆը հարէքէթի ինսաֆըմա սըղըշտըրա-մատըմ» տէմիշ․

* *

Հէրիֆին պիրի պիր աչըգլըգ մահալ-տէ օգ Թալիմինէ չըգըպ, ֆագաթ ա-ճէմի օլտուղընտան, աթտըղը օգլար-տան հիչ պիրի՝ նիշանկեահա րասթ կէլ-մէյէրէք էօթէյէ պէրիյէ կիտէր իմիշ․ Զարիֆին պիրի՝ պիթթէսատիւֆ օ-րատան կէչէր իքէն տօղրու կիտիպ նի-շանկեահըն էօնիւնէ օթուրմըշ․ Հէրիֆ՝ «օրատան գալգ, կէ՞օրմէյօրմըսըն քի օգ աթըյօրըմ» տէտիկինտէ, զարիֆ՝ «պուրատան էմնիյէթլի պիր մահալ պու-լամատըմ, թալիմինի պիթիր տէ պէն էօյլէ կիտէյիմ» տէմիշ․

ՌԷՍՄԻ
ՆԻԶԱՄՆԱՄԷ

Մէրիյէթը աճէլամընա պիլիմթի-զան իրատէի Սէնիյէի ճէնապը Խի-լաֆէթբէնահի չէրէֆսուտուր պույ-րըլմըշ օլան տէվաիրը աքէրիյէտէ միւսթախտէմ մէմուրին վէ քէթէ-պէի միւլքիյէ թէզգիրէ նիզամնա-մէսի սուրէթի տիր․

(957 նումրօլու նիւսխատըրն տէվամ)

13 մատտէ․—Մէմուրինը միւսթախ-տէմէտէն իճրաի թէզգիրէի խըտմէթա-րընտա պուլընտուղլարըն թէզգիրէ մու-ամէլաթը իքմալ վէ իրատէսի խթիտա-սալ օլունմագ ուա թէզգիրէ մաաշը Թախսիս օլունմագըղըն մէմուրիյէթ մաաշլարը գաթ օլունմագ, վէ պու մի-ղիւլէրին իճրաի թէզգիրէսինէ տէկին մէմուրիյէթ մաաշը իթա օլունըր․

14 մատտէ․—Պիր մէմուրըն ինֆիսալի՝ հիւքմը գանունիա մէզնի ճէզաէն տէյիլ իսէ, զէմանը մաազուլիյէթի չէրաիթը թէրիյէ տաիրէսինտէ միւտտէթը թէզգի-րէ մահսուպ իտիլիր․ չէօյլէ քի, մաա-զուլիյէթ մաաշը օլուպ տա սանտըղա 100տէ 5 վէրէնլէրին զէմանը մաազուլիյէթ-լէրի նէ գատար օլուր իսէ օլսուն, թէ-մամէն միւտտէթը թէզգիրէտէ մահսուպ օլունըր․ անճագ մաաշսըզ պուլընանլա-րըն 2 սէնէյէ գատար օլան մաազուլի-յէթլէրի թէմամէն վէ 4 սէնէյէ գա-տար օլան մաազուլիյէթլէրինին 2 սէնէ-սի թէմամ, վէ տիկէր 2 սէնէսի նըսֆ հիսապ իտիլէրէգ միւտտէթը թէզգիրէ-տէ մահսուպ օլունըր, պունտան զիյա-տէ մաազուլիյէթ միւտտէթլէրի տախի-լը հիսապ իտիլմէզ․

15 մատտէ․—Սանտըգտան խըտմէթ մուգապիլի թէզգիրէ մաաշը Թախսի-սի՝ միւտտէթը խըտմէթի մաաշընտան սանտըղա 100տէ 5 վէրիլմէքլէ մէշրութ տըր․ Պիր մէմուր միւտտէթը մէշրու-տէ Թէզգիրէի իքմալ իտուպ տէ իս-թիֆա էյլէտիկի հալտէ, միւտտէթը խըտմէթի նիսպէթինտէ մաաշ Թախսիս օլունամագլընտան, միւտտէթը խըտմէ-թի իչիւն տէ մաաշլարընտան Թէվգիֆ իտիլմիշ օլան 100տէ 5տէն մաադա տա-հա գաչ սէնէլիք կէրի միւտտէթ մա-աշլարընտան 100տէ 5 ալընմասը իճապ իտէր վէ անըն եէքիւնիւ հէր գաչ ղղ․ա պալիղ օլուր իսէ, հէյնը իսթիֆասընա տէկին քէնտի Թէզգիրէ մաաշընտան վէ պատէլվէֆաթ վէրէսէսինէ ինթիգալ իտէն մաաշ մըգտարընտան 100տէ 10 հիսապըյլա Թէվգիֆ վէ իսթիյֆա իտի-լիր․ Պու մատտէ հիւքմի՝ ֆի 24 ճէ-մազի իւլ էվվէլ սէնէ 1288 Թարիխլի մէֆսուլա քիւթթապը աքէրիյէ Թէ-զգիրէ նիզամնամէսի մուճիպինճէ Թախ-սիս գըլընմըշ օլան էյթամ վէ արամիլի մաաշլարընա շամիլ օլմայըպ, ֆագաթ մուգատտէմա պէրվէճհը Թէզգիրէ Թախսիս օլընան մաաշլարլա 301 սէնէ-սի չուպաթընըն 24իւնտէն իթիպարէն վէ միւլքիյէ Թէզգիրէ գարարնամէսինին էյթամ վէ արամիլ ֆասլընա Թաթպի-գէն Թախսիս գըլընմըշ օլան մաաշաթա շամիլ տիր․

(Տէվամը)

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Մէճլիսը խասի էվգաֆ ազասըն-տան մէրհում Շէֆիգ բաշազատէ Ռիֆաթ պէյէ րիւթպէի սանիյէ սըն-ֆը միւթէմայիզի,

Սէլանիք վիլայէթի էվգաֆ մու-հասէպէճիսի Ահմէտ Նուրի էֆ․յէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմա-յիզի,

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի էվ-գաֆ պաշ քիթապէթինտէ միւս-թախտէմ Մահմուտ էֆ․յէ րիւթպէի սալիսէ Թէվճիհ պույրուլմըշ տըր․

* *

Նազըմ իւլ Միւլք խանտանըր վէ Էմիրը Թիւման րիւթպէսինի հաիզ Թէհէրան բօլիս նազըրը գօնթ տը Մօնթէֆօրթէյէ թէրտիպէն 2նճի Մէճիտի, վէ մուսիգայի Շահի մուալ-լիմի Մ․ Լէմերէ 4իւնճիւ Մէճի-տի,

Եանեա վիլայէթի մէքթուպճիւսը Ահմէտ Գատրի էֆէնտիյէ 3իւնճիւ րիւթպէ Մէճիտի,

Այվալըգ գազասը գայմագամը Մէհմէտ Ալի բաշայա 3իւնճիւ Օս-մանի,

Աւուստրիա տէվլէթինին Ռոմա սէ-ֆարէթի միւսթէշարը Պարօն Քէօ-տէլէ 2նճի Օսմանի, վէ Բարիզ սէ-ֆարէթի պաշքեաթիպի բրէնս Հօ-հէնլօհէյէ 2նճի Մէճիտի,

Տէվլէթը միւշարէիլէյհա Թէպաա-սընտան Մ․ Լուգաս իլէ Տէրսաատէթ սէֆարէթի մայէթ մաբօրը Թապի-պի Մ․ Գալաա 4նճի Օսմանի վէ Մէճիտի,

Սուլթան Ահմէտտէ գըզ մէքթէ-պի լէյլի մուալլիմէլէրինէ Թալին պույրուլմըշ օլան Սըտտիգէ հանըմա 2նճի րիւթպէ Շէֆգաթ,

Էտիրնէտէ Պանգը Օսմանի շիւպէ-սի միւտիրի Անթուան Ֆարամօն էֆ-ֆէնտինին զէվճէսինէ 3իւնճի րիւթ-պէ Շէֆգաթ նիշանը իհսան պույ-րըլմըշ տըր․

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Պէյրութտա կէճէլի կիւնտիւզ-լիւ պիր մէքթէպը խատարի միւլքի քիւշատընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր․

—Մարմարա Թարաֆլարընտա պա-ղը գ․արիյէլէրտէ զուհուր իթտիկինի եազտըղըմըզ պազը պուլաշըգ խաս-թալըգլարա տիւչար օլանլարըն թէ-տավիսի իչիւն իքի հաքիմ տօգ-թօրըն իզամը խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր․

—Զըգլան ճումա էրթէսի կէճէ-սի սաաթ 2 րատտէլէրինտէ Գասըմ բաշա ճիվարընտա Գուլագըզըլար պիր մօմխանէտէն հարիգ զուհուր իտուպ, եալընըզ մէզքիւր մօմխանէ եանմըշ տըր․

—Բէթերպուրկտա պուլընան Եու-նան գըրալիչասընըն կէչէն ճումա կիւնիւ պիր էրքէք չօճուգ տիւնեա-յա կէթիրտիկի, վէ Եէնի գըրալզա-տէյէ Զարըն կնքահայր օլուպ իսմի Գրիսթօֆ թէսմիյէ օլընաճաղը՝ ալը-նան խուսուսի պիր թէլէկրաֆտան անլաշըլմըշ տըր․

—Իզմիր Թիւճճարընը մէշհուրէ-սինտէն Մ․ Ֆօնթանիէն Սէվաս-թօբուլօ՝ պու քէրրէ վէֆաթ իթմիշ տիր․

—Սթամպօլտա Եուսուֆեան խա-նընտա 8 նումէրօլը օտատա իգամէթ իտէն վէ պիր գաչ կիւնտէն պէրու քէյֆսիզ պուլընան 45 եաշլարընտա Պիթլիսլի Գրիգոր՝ կէչէն ճումա էր-թէսի սապահ օտասընտան չըգմա-մըշ օլտըղընտան, մէզքիւր օտա բօ-լիս Թարաֆընտան աչըլտըղտա, մէր-գումըն րէվօլվէր իլէ կէօպէյինտէն վուրուլմըշ օլտըղը հալտէ էօլմիւշ օլտըղը կէօրիւլմիւշ տիր․

—Հալէպ վիլայէթի տէֆթէրտարը Միւմթազ էֆ․նին՝ հալէպ աշարընըն խասարա ուղրամասընա սէպէպ վէր-մէսինտէն նաշի ազլ իտիլէրէք, Շու-րայի Տէվլէթ թազթը մուհաքէ-մէյէ ալընաճաղը իշիտիլմիշ տիր․

ՏԱՎԱ ՎԷՔԻԼԻ

Աճիզլէրի 17 սէնէտէն պէրու Թըրնօվա, Կէլիպօլու, Գայսէրիյէ վէ 4 սէնէտէն պէրու տէ Քիրէսօն մահ-քէմէի Թիճարէթ րիյասէթինտէ պուլընտըղըմ սըրատա, մահքէմէի մէզքիւրըն լաղվը իլէ աչըգտա օ-լուպ տէաւի վէքեալէթինտէ պու-լընաճագ օլտըղըմտան, Տէրսաա-տէթ վէ Թաշրատա աճիզլէրինի Թանըյան վէ Թանըմայանլարգ հէր նէվի տաւա գըմիւնտա Պէօյիւք Եէ-նի խան Թարագճըլար գարուսը իթ-թիսալինտէ միւճէտտէտէն ինշա օ-լընմըշ Սաաթճը խանընտա 5 նումէ-րօյը եազըխանէմիզէ Թէշրիֆէ բաղ-պէթ պույուրան զէվաթտէն տէրէճճիւ-տէ իթտիկիմ տէավիտէ քէնտուլէ-րինի մէմնուն իթմէյէ չալըշաճաղըմը պէյան իտէրիմ․

[illegible] Աստուրեան

30 Թէմուզ 304

Ճէրիտէյի Շարգիյէ

Մումաիլէյհ Աստուրեան Տա-վուտ էֆէնտի՝ Թամամ 21 սէնէ մահ-քէմէի Թիճարէթ րիյասէթի կիպի պիր մէմուրիյէթը նազիքէ իյֆա իթ-միշ վէ պիթթամամ Թիճարէթ վէ սա-իրէ տավալարընտա Թէճրիպէ ա-տտէսի սէպգաթ էյլէմիշ օլ-տըղընտան, պու քէրրէ տաւա վէ-քեալէթի սիլքինէ տախիլ օլան էֆէն-տիի մումաիլէյհէ տաւա իհալէ իտէ-ճէք օլան ասհապը մէսալիհ զէվա-թըն հէր վէճհիլէ մէմնուն վէ խօշ-նուտ օլաճագլարը տէրքեար տըր․

ՏՈՒՅՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷԻ ՕՍՄԱՆԻՅԷ
Իլան․

[illegible]տէն հարէքէթ իտէն վա-բօրլար իլէ Անտալայա նագլ օլընա-ճագ միւսքիրաթ՝ կէրէք էէրլի վէ կէրէք էճնէպի մամուլաթընտան օլ-սուն, վէ հէր նէ նէվ վէ մըգտար-տա պուլընըր իսէ պուլընսըն, պուն-լար՝ գարարը ումումիյէսինտէն իս-թիսնա իտիլմէքլէրի ճիհէթլէ, պա-տէմա վաբօրլար իլէ Անտալայա կէօն-տէրէճէքլէրի միւսքիրաթ իչիւն Տէր-սաատէթ միւսքիրաթ րէսմը միրի վէ պէյիյէ միւտիրիյէթինտէն նագ-լիյէ Թէզգէրէսի ախզընա ահալի մէճպուր տէյիլ տիր․ Ֆագաթ պու միւսքիրաթ 5 գըյէտէն զիյատէ օլ-տուղը վէ վաբօրլար իլէ նագլ իտիլ-մէյէրէք գայըգլար իլէ կէօթիւրիլէ-ճէկի հալտէ, ահալինին էվվէլ պէ էվվէլ միւտիրիյէթը մուաէլէյհայա միւրաճաաթլա նագլիյէ Թէզգէրէսի ախզ էյլէմէլէրի լազըմ կէլէճէյի, վէ թէզգէրէսիզ ալընմագըղն գայըգ-լար իլէ 5 գըյէտէն զիյատէ նագլ իտիլէճէք միւսքիրաթտան նիզամ-նամէի մախսուսընըն 17նճի մատտէ-սի մուճիպինճէ իքի գաթ րէսմը մի-րի ալընաճաղը՝ պիլինմէք թիւճճար վէ էսնաֆ վէ սաիրէնին մալիւմը օլ-մագ իւզրէ իլանը քէյֆիյէթէ իպ-թիտար գըլընտը․

30 Թէմուզ 304

ՏՈՒՅՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷԻ ՕՍՄԱՆԻՅԷ
Իտարէսինտէն կէլէն իլան․

Սէլանիք Պանգասը նամը իլէ չէհ-րը մէզքիւրտէ Թէշէքքիւլ իտէն պանգանըն 1,000,000 ֆրանգ սէր-մայէ ուզէրինտէն մէզքիւր Թէտա-վիւլէ չըգարտըղը հիսսէ սէնէտա-թը իչիւն լազըմ կէլէն տամղա րէս-մի՝ պու քէրրէ մէզքիւր պանգա Թարաֆընտան Թէէտիյէ վէ իյֆա գըլընմըշ օլմագլա, սէնէտաթը մէզ-քիւրէ համիլլէրինին պու նիս-պէթտէ օլարագ եէտլէրինտէ մէվ-ճուտ պուլունաճագ օլան սէ-նէտլէրի՝ պունլարըն նիւմէրօլարը-նը շամիլ թանզիմ իտէճէքլէրի իքի նիւսխա ճէտվէլ իլէ մաան Գալաթա-տա Պալըգ բազարը իտարէյէսինտէ Գալըգխանէ վէ Թուզ Նէզարէթ տա-իրէսինտէ վագը էվրագը սահիհէ պէյիյէ միւտիրիյէթինէ իպրազ վէ ի-բաէ իլէ մէճճանէն տամղալաթտը-րըպիլէճէքլէրի մալիւմ օլմագ իւ-զրէ Տուհունը Ումումիյէի Օսմանիյէ Վարիտաթը Մուխասսասէ իտարէսի ումումիյէսի Թարաֆընտան իլանը քէյֆիյէթ օլընըր․

26 Թէմուզ 304 5—3

Մասուտ մէսէլէսի հագգընտա ճանիպը Պապը Ալիտէն Թանզիմ օլը-նան նօթա՝ խարիճիյէ Շահանէյէ արզ խըլընմըշ օլմագլա, խըտտէի Սէ-նիյէի սուտուր իմտիքդաէ, Էվրօբա գապինէթօլարընտա թէպլիղ օլընա-ճագ տըր։

Ճուման էրմէնի կիւնքի Նիւսխէ-մէյտաէ 1½ միլեօն լիրալըգ խըմիգ-րայ հագգընտա եազըլըրմըզ պիր Փըգրասը, Մժիրէօյ կազէթասըն-տան նագլէն, ինչու խըմիգրայը ի-թմա խտէճէք օլան պանգալարըն՝ վէ-րէճէքլէրի մէպլաղըն 100տէ 70ինի նագտ վէ 30րնը սէրկի իլէ թէսվիյէ իթմէլէրինէ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին մուվաֆագաթ իթտիկի պէյան օլըն-մըշ իտէ տէ, եռնէ մէզկիւր կազէ-թա՝ էրմէնի կիւնքի նիւսխէսինտէ պու հավատիսի թէքզիպ իլէ, պու-նա տաիր պիր շայիայէ ալտանմըշ օլտըգընը վէ շայիաի մէզկիւրէնին քիւլլիյէն պի էսաս խտուկինի պէյան իթմիշ օլմագլա, պիզ տախի Մժիրէօյին նէշր իթտիկի մէզկիւր շայիայը կազէ-թամըզա նագլ իթմէմիշ տօլայը պէյանը թէէսսիւֆ խտէրիզ։

—

Նոյէ Ֆրէյէ Բրէսսէնին գավլինճէ, Բուլղարըն Խըլիսթիյանըըը գապատ իթմէքլէրինին 900ինճի սէնէյի սէ-նէվիյէ մինասէպէթիյլէ ախիրէն Բիլէֆտէ քէշիտէ օլնան զիյաֆէթ-տէ Ժէնէրալ Խնեաժէվիչ պիր նութգ իյրատ իթմիշ օլուպ, նութգը մէզ-քիւրըն էն չէտին ֆգրասը պէրվէճ-հը ատի իտիչ։

«Աւուսթրիանըն իլգա խտէճէլի պիր-ճիւմէ մէվանիյէ րազմէն Ղարպա տօղրու իլէրիլէյէճէ ըէզ․ զիրա Աւ-սթրիա՝ Էվրօփատա զէրօ մէրթէպէսին-տէ տիր։ Ֆօրգ մայրըզ, պիզ Աւսթրիա-տան տաճա էնտիշէ իթմէմիյիզ վէ պունտան մէօյլէ տէ տահա էնտիշէ իթմէյէճէյիզ»

Պու սէօզլէր՝ պիւյիւմէ հայրէտ վէ խուսուսիյէ զիյաֆէթտէ մէվ-ճուտ օլան Ջէքլէր Թարաֆընտան րէգ զիյատէ ալգըշլանմըշ տըր։

—

Վիէննատա նէշր օլըտան Էյթէէ-Բ Օբէէյէն նամ կազէթանըն 11 նումէ-րօյը նիւսխէսինտէ, «Գալաթատան պիր սէտա» խտէամը իլէ հիւքիւմէ-թի Սէնիյէնին ումուրը մալիյէսի հագ-գընտա միւթէպէր պիր գալէմ սա-հիպինէ եազըլմըշ պիր սուրէթտէ միւտալէամէ հավի պիր պէնտ միւն-տէրիճ պուլընմագլա, սաորը օլան էմրը տիր․ մուճիպինճէ, Ինկլիթէ-րա սէֆարէթինէ թէպլիղ․թ մու-գըն պուլմասը իւզէրինէ մէզկիւր 11 նումէրօյը նիւսխէլէր Ինկլիզ բօսթախանէսինտէ թէվգիֆ խըլընմըշ սահաքրնա թէվգի խըլընմըշ տըր։

Մէզկիւր կազէթա պիտայէթէ նէշրինտէն պէրու հիւքիւմէթը Սէ-նիյէ ալէյհինտէ պէնտլէր եազմագ-տա օլտուղունտան, հէր հանկի տէֆա սէվայիրը Շահանէյէ տաիր թագ-թը մէժմուլիյէթէ պուլընմըշ իսէ խը-մէյի [illegible], վէ իկի խօմի Գուրէյն Օրէյնպօլ օլարագ կայտէ, մու-սանէրէն Մժիրէօյ [illegible] Խնէ-ֆէրէլ վէ նիհայէթ Էյթէէ-Բ Օբէէ-յէն իսմինը իլէ նէշը օլըրմա պաշլամըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Էվվէլքի կիւն Սատրազամ հազ-րէթլէրի իլէ Մալիյէ նէզարէթի վէ-քիլի Գազազեան Ցակոբ բաշա հազ-րէթլէրի՝ Մապէյնէ պիր պիտէ, ու-մուրը միւհիմմէի Մալիյէյէ տաիր ի-րատէ հազրէթը Բատիշահիյի թէ-լագգի իթմիշլէր, վէ Սատրազամ հազրէթլէրի սաաթ 8½տա Պապը Ալիյէ կիթտիկի կիպի, Ցակոբ բաշա հազրէթլէրի տախի Մապէյնտէն չըգտըգտան սօնրա Մալիյէ Նէզարէ-թինէ աղիմէթ իթմիշ, վէ մուախխէ-րէն սաաթ 9տա Պապը Ալիյէ մու-վասէլէթ իթտիկինտէն, օ զէմանա գատար պիթթապ ինիգատա խտէմէ-միշ օլան մէճլիսը խասը վիւքէլա՝ սաաթ 9տա ագտ իլէ միւզաքէրաթը լազըմէյէ իպթիտար էյլէմիշ տիր։

Սատրազամ հազրէթլէրի տիւն սա-պահ սաաթ Մապէյնէ աղիմէթ խտէ-րէք, սաաթ 5է գատար էվամիրը Սէ-նիյէյի թէլագգի իլէ Պապը Ալիյէ ավտէթ իթմիշ տիր։

Գազազեան Ցակոբ բաշա հազ-րէթլէրի տախի տիւն սապահ սաաթ 1տէ Մալիյէ Նէզարէթինէ կիտիպ, սաաթ 4տէ Պապը Ալիյէ աղիմէթլէ Սատրազամ հազրէթլէրի իլէ միւլա-գաթ իթմիշ վէ պատէհու Մապէյնէ կիտէրէք թէքրար Պապը Ալիյէ ավ-տէթ իլէ ինէ Սատրազամ հազրէթ-լէրի իլէ միւզաքէրէ էյլէմիշ տիր։

1½ միլեօն լիրալըգ խըմիգրայը մալիւմ հագգընտա կէչէն կիւն Պա-պը Ալիտէ Սատրազամ վէ Մալիյէ Նազըրը սապըգ Մահմուտ Ճէլալէտ-տին բաշալար հազարաթը իլէ Պան-գը Օսմանի միւտիրի Մ. Ցրվօ թա-րաֆընտան խմզա խտիլմիշ օլան մու-վագգաթ մուգավէլէնամէ՝ թարա-ֆը հազրէթը Բատիշահիտէն մագ-հարը գապուլ պույրուլմամըշ օլմագ-լա, Մ. Ցրվօ իլէ մէզկիւր խմիգ-րայը իքմալ խտէճէք օլան մա-լիւմ 3 պանգանըն միւտիւրլէրի՝ մու-գու պուլան տավէթ իւզէրինէ տիւն Պապը Ալիյէ ազիմէթ խտուպ, Սատ-րազամ հազրէթլէրի իլէ Գազազ-եան Ցակոբ բաշա հազրէթլէրի պէյ-նինտէ խմիգրայը մէզկիւր հագ-գընտա ճէրէյան խտէն միւզաքէ-րաթտա հազըր պուլընմըշլար տըր, խմիգրայը մէզկիւր իչիւն չէրտի-թը ճէտիտէ թէքլիֆ օլընմըշ իմիշ։

—Մալիյէ նէզարէթի վէքիլի Գա-զազեան Ցակոբ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան ումուրը միւհիմմէի Մալիյէնին հիւսնիւ ճէրէյանը իչէ հուսուլը միւվազէնէնին թէէմինի էս-պապընա տաիր պիր լայիհա մու-քէմմէլէ թանզիմ վէ խաքիբաի Շա-հանէյէ թագտիմ գըլընտըղը իշի-տիլմիշ տիր։

—Մալիյէ նէզարէթի մուավինլիկի մէմուրիյէթի լաղվ խըլըէրէք, մաա-շը՝ խտղինէլամտէ խտիլէճէյի մէսմու տըր։

—Թէչրիֆաթիլի Խարիճիյէ Իպրա-հիմ պէյ հազրէթլէրի իլէ եավէրա-նը Շահանէտէն վէ պահրիյէ միրլի-վալարընտան հագգը բաշալը Ճա-մօն հիւքիւմէթը թարաֆընտան Թուլուը Շէմս նիշանընըն 2նճի րիւթ-պէսի իթա գըլընմըշ տըր։

—Գապթաուղնի վիլայէթինտէ քէչֆ օլընան զէնկին պիր քէօմիւր մատէ-նի իմթիյազընըն Մաճար վէ Րաիթ էֆէնտիլէր նամընա իթասընա իրա-տէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Կէլէճէք ճումա էրթէսի կիւ-նիւ Գուրպան պայրամընըն 1ինճի կիւնիւ իթթիֆագ խտիլէճէյինէ տաիր Սթամպօլ գատըլըգընտան պիր իլա-մը չըգըր թանզիմ օլընըպ, խաքիբաի Շահանէյէ արզ ու թագտիմ գըլըն-մըշ տըր։

—Սիվաս վալիսի Սուրուրի բաշա հազրէթլէրի՝ Ամասիա, Օսմանճըգ վէ Քէօբրիւ գազալարը աշարընը կէ-չէն սէնէյէ նիսպէթլէ 1,400,000 ղրշ․ ֆազլասը իլէ պիզզամ իհալէ պու-յուրմըշ տըր։

—Պաղտատ վալիսի սապըգը Թա-գէտտին բաշա հազրէթլէրի՝ 12000 ղրշ․ մաաշլա թէգաւիտ պույրուլմըշ տըր։

—Իսքիւտարտա Սէլիմիյէ գըշլա-սը գումանտանը միրլիվա Տէվֆիք բաշա հազրէթլէրինին էօհտէսինէ պու քէրրէ Ֆէրիգլիք րիւթպէսի թէվճիհ պույրուլմըշ տըր։

—Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նազըրը հասան Ալի էֆ. հազրէթլէրի՝ կէչէն կիւն Սթամպօլտա Պալըգ բազարը գուրպինտէ վագը օլուպ Եէնի ճամի բօսթախանէսի իլէ Գալաթա բօսթա-խանէսինին մուվագգաթէն նագլ խտիլէճէքլէրի խանա աղիմէթլէ կէօզ-տէն կէչիրմիշ տիր․ Մէզկիւր խան միւճէտտատէն ինչա խտիլմիշ օլուպ, բօսթախանէ իթթիխազընա էլվէ-րիշլի իմիշ։

—Բէժի չիրքէթի մէճլիսը խտարէ-սի չիրքէթը մէզկիւրէնին Էվրօփա գօմիսէրի րէիսը սանիսի օլուպ ա-խիրէն վէֆաթ խտէն Մ. Է. Տէմա-չինին եէրինէ Վիէննատա Գրէտիթ Անչթալտ պանգասը միւտիրի Մ. Է-տուար Զիֆէրի մէզկիւր գօմիսէյէ րէիսը սանի ինթիխապ իթմիշ տիր։

—Աթինա սէֆիրի Ֆէրիտուն պէյ հազրէթլէրի իսթիֆա իթմիշ օլմագ-լա, եէրինէ Շուրայի Տէվլէթ ազա-սընտան Րիզա պէյին սէֆարէթը միւշարիլէյհայա նասպ ու թայինի խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ սու-տուր իթմիշ, վէ քէյֆիյէթ ալէլ ու-սուլ Եունան հիւքիւմէթինտէն իս-թիֆսար օլընմըշ տըր։

—Ցիւն Մագրիքէօյինտէ իքի գա-յըգճը եէքտիկէրիյլէ գավկայա թու-թուշըպ, պիրի տիկէրինէ բէժօվլէր չէքմիշ օլմագլա, բէժօվլէրին գուր-շունը հէր նէ գատար խասպէթ իթ-մէմիշ իսէ տէ, բէժօվլէր չէքէն գա-յըգճը՝ տէնիզէ աթլայարագ ֆիրար իթմիշ տիր։

ՄԱԹԲՈՒԱԹ ԻՏԱՐԷՍԻ ՊԷՀԻԹԷՍԻՆՏԷՆ

[illegible]

Մժիրէօյ Օրէէնրէլ կազէթասը՝ 1566 նումէրօյը վէ ֆի 10 աղօսթօս սէնէ 1888 թարիխլի նիւսխէսինտէ հա-գիգաթտէն արի վէ Խաղինէի ճէլի-լէնին իթիպարը մալիւնէ տօգու-նուր պիր ֆըգրա տէրճ ու իլան էյլէտիկինէ մէպնի, մէզկիւր կազէ-թա պա էմրը ալի պու կիւնտէն ի-թիպարէն պիրա միւտտէթ թաթիլ գըլընմըշ տըր։

ֆի 30 թէմուզ սէնէ 304

ԲԷԲԹՕՆԱՏ ՏԸ ՖԷՐԼԻ ՐՕՊԷՆ ՇԱՐԱՊԸ

Իչտու չարապ՝ վիւճուտտա բէգ զիյա-տէ գուվվէթ, գանսըզլըղա, զաիֆլիյէ, խասթալըգտան էյիլէշմէյէ պաշլայան-լարա վէ ալէթլէրէ գուվվէթ, վէ վա-զիֆէլէրինէ սիւրաթ վէրմէյէ բէգ նա-ֆի տիր։

Հէր կիւն սաչլընճա իքի թաամ էսնա-սընտա պիր գատէհ ալընմալը տըր։

Թօբտան սաթըլըր Գալաթատա Գա-րաքէօյ ճատտէսինտէ 35 նումէրօտա քէաին Անթրըրօ Ֆարմասէօթիք նամ էճզախանէտէ։

ՄԻՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Միքայէլ Միհրան վէ Սոսիփան Մեսրոպեան Շիրքէթի ինվանը իլէ Գալաթատա Տէմիր խանընտա նօմէ-րօ 3 մաղազատա էմլաքա աիտ պիր մասլահաթկիւզար տաարը թէէսիս օլընմըշ օլուպ, մէզկիւր մաղազատա էմլաքա աիտ քէաֆֆէի մուամէլէ չէրաիթը միւթէտաիլէ իւզրէ իճրա օ-լընըր։ Շէօյլէ քի, էմլաք իւզէրինէ ագչէ իգրազը, վէ էմլաք վէ ագա-րըն պէյ ու ֆիւրուխթը, էմլաք վէր-կիւսինին աիտ օլտըղը տաիրէյէ թէէ-տիյէսի, ֆէրաղ վէ էմլաքը մէվգու-ֆէնին թէվսիր ինթիգալը, վէ նի-հայէթ էմլաքըն տէվիրը պէյէ-թէլէ պիլօթինէ խուսուսաթընըն թէսվիյէսի տէրէօհտէ օլընաճագը վէ քէվայը տիգգատ վէ սիւրաթլա ի-րա խտիլէճէյի իլան օլընըր։

ԲԱԼԷ ՏԸ ՏԻԱՄԱՆ

Պէյօղլընտա տօղրու եօլտա Նուհան գանչէլէրեասը իթթիխալինտէ։

Պու քէրրէ Էվրօբատան Թէզգէխնա-միւթէպալիգ զայէթ նէֆիս վէ զարիֆ միւճէվհէրաթը միւթէնէվվիա կէթիրիլ-միշ տիր։

Մաղազամըզտա սաթըլան իշպու մաս Թագըմլարը, պիլէզիք, ալթուն սա-ղը Թօրլուլարը, պրօշլար վէ սաիրէ ֆէվգալատէ էհվէն տիր։

Պու ֆըրսաթտան խսթիֆատէ խտէճէք զէվաթ բէգ զիյատէ մէմնուն գալա-ճագլարը աշիքեար տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 13 օգոստ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	099-5/16
Օսմ. էսհամը աչըլըը	14-15/16
» » գարանտը	14-13/16
» » Սէրի Ա	24-1/2
» » » Պ	15-1/8
» » » Ս	14-5/8
Մէհօսան 1871	86-3/4
Օսմանլը Պանգասը	11-
Ռուսիա խըմիգրայը	98-1/8
Մըսըր սուլ. մութթահըտէ	84-3/4
» խմիգրայը	102-3/4
Տայիրա Սանիյէ Մըսըր	79-5/8
Օօլլտ խմիգրայը	101-3/4
Մուճատէիթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-32-50

Բարիզ 13 օգոստ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.	83-87½
» » 4½ %	105-62½
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլըը	14-95
» » գարանտը	14-95
Միւգտէլէ	
Սէրի Պ.	14-90
» Ս.	14-95
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	42-
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	
» Պանգասը	528-75
Գրէտի Լիօնէ	597-50
Գրէտի Ֆօնսիէ	1365-
Լիօն ագսիօնը	1275-
Սիւվէյշ ագսիօնը	2208-75
Ռուսիա 5 % 1877	101-3/4
Իթալիա էսհամը	96-95
Մըսըր ֆօնս. մութթահըտէ	422-50
Եունան 5 % 1879	375-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-36

Վիէննա 13 օգոստ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	125-40
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	20-50

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գար.	16-14
» » » էն եւքսէք	16-14
» » » էն աշաղը	16-13
Պու սապահ աչըլըը	16-11
Խըմիգրայը տախիլի տիւն գար.	37-32
» » » էն եւքսէք	37-32
» » » էն աշաղը	37-30
» » » աչըլըը	37-28
Մըսըր մութթահըտէ գար.	-
Պու սապահ աչըլըը	-
Սէրի Ա.	24-30
» Պ.	15-
» Գ.	16-11
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	42-
Ագչէ ֆարգը	6-
Րէժօր Ղրշ.	-
Հէվալէսիզ »	20-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ գ.գ.	7-28
Սթամպօլ պանգասը	6-25
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	4-07
Թրամվայ	4-70

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ. տան	Ղրշ. Բ.
Պէյազ մէճիտիյէ Փարագը	108-05
Մէթալիգ »	104-20
Պէշլիք »	103-20
Ալթըլըգ »	103-20
Ինկիլիզ Լիրասը	110-37
Ֆրանսըզ ալթունը	88-05
Բօլ	91-
Գրէմից ալթունը	51-20
Գարպօն գայմէսի	09-25

ԹԱՍՖԻՅԷ ԲՕՆՏԼԱՐԸ

20) լիք քէպը	-
50) » »	13-
100) » »	-
500)» »	-
1000)» »	12-20
10000)»	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Նիզամիյէ Թահնիյէ խտարէսի հա-սըլաթընտան ֆիւրուխթ օլընաճագ էլլի պին քիլօ ինճէ քէբէքին պէհէր քըյէսի ըէքիգ բաշլա թալիպի էօհ-տէսինտէ օլուպ աղօսթօսը րումինին պիրինճի բազար էրթէսի կիւնիւ գա-րարը գաթիի վէրիլէճէյինտէն վէ էրթէսի կիւնիւ տախի էւվալ պէշ զամմը գապուլ խտիլէճէկի ճիհէթ-լէ, իթասընա թալիպ օլանլարըն մա-գամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ու-մումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

28 թէմուզ 1888 3—3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Խէրբի իտատի սիյահ վէ պէյազ վագըթա
20000 քիլօ
պէհէր քիլօսը 24 ղրուշ։
Հատտէքեարըի Իզմիր քէօսէլէսի
3000 քիլօ
պէհէր քիլօսը 16 ղրուշ։
Պիւթիւն խայըը Սպարթա վէ Պուլտուր վէ Սիմավ սանճագլարը
12300 ատէտ
պէհէր քիլօսը 17 ղրուշ։
Խարըմ խայըը Սպարթա, Պուլտուր վէ Սիմավ սանճագլարը
13450 ատէտ
պէհէր քիլօսը 18 ղրուշ։

Նիզամիյէ սարաճխանէ անպարը ի-լէ Պէյգօզ գալէվրախանէսինէ միւ-պայաա օլընմագ իւզրէ մէվգըի միւ-նագասայա գօնուլան պալատէ մու-րագգամ տէօրթ գալէմ վագըթա վէ սաիրէ ֆիյաթը մուրագգամէլէրիյլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ ա-ղօսթօսը րումինին պիրինճի կիւնիւ-նէ գատար պէհէր կիւն միւնագա-սասը իճրա օլընարագ մէզկիւր կիւն-տէ գարարը գաթիի վէրիլէճէքլին-տէն, իթասընա վէ իգթինճի կիւնիւ խտուգտէ պէշ թէմինաթլը թալիպ օ-լանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվա-զըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլ-մէլէրի իլան օլունուր։

28 թէմուզ 1888 3—3

Շուրաի—Պահրիյէ
ճանիպը ալիսինտէն

Ասաքիրը պահրիյէի Շահանէնին իչ խիւզ տէօրթ սէնէսի էլպիսէի չիհաթիյէլէրինէ սարֆ օլընմագ իւզ րէ թէօարիքի իգթիզա խտէն եէտի պին պէշ պին մէթրօ գալըն չուհա-նըն պէհէր մէթրօսը օն էլտի պու-չուգ, վէ օն պէշ պին մէթրօ չալա գըն պէհէր մէթրօսը եէտի պու-չուգ, վէ օն պէշ պին մէթրօ առ թարըգ չուհանըն պէհէր մէթրօսը սէքիզ պուչուգ ղրուշտա. վէ սաիր օն պէշ գալէմ էշեա տախի ֆիյաթը մալիւմէ իլէ թալիպի էօհտէսինտէ գալըպ, րումի աղօսթօսըն իքինճի սալը կիւնիւ նէթիճէի միւնագասա-սը իճրա գըլընաճագընտան, իթայա թալիպ օլանլարըն՝ միւնագասատա պուլընմագ իւզրէ էվվէլ մէզկիւր-տէ Շուրայի Պահրիյէյէ կէլմէլէրի ի-լան օլընըր։

30 թէմուզ 304

Շուրաի—Պահրիյէ
ճանիպը ալիսինտէն

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն լիւզումը օլան պին մէթրօ չէքէրի քէթէն պէ-զի իլէ իւչէր խիւզ մէթրօ պամուգ վէ էօրմէլի հալը վէ պին մէթրօ քէ-թէնլի չուլպուգը պէզ վէ իքի խիւզ մէթրօ քէթէնլի տամասգօ վէ պէշ խիւզ մէթրօ չիչէքլի գալըն մու-շամպա վէ իւչ խիւզ էլլի գըյէ մա րուլ նուհաս միսմար վէ իւչ խիւզ մէթրօ մաամպօլ իլէ սաիր խիրմի սօգուզ գալէմ էշեանըն միւպայաա-սը գըըմընտա աղօսթօսըն իքինճի սալը կիւնիւ միւնագասասը իճրա գըլընաճագընտան, իթայա թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզկիւրտէ Շու-րաի Պահրիյէյէ կէլմէլէրի իլան օ-լունուր։

30 թէմուզ 304

Ասաքիրը վէ Մաճառիսթան տէվ-լէթլէրի ֆախրիյէսի թէպաասընտան Ա-բարօ Բօչիչին տէվլէթը միւշարէյլէյ հանըն Տէրսաատէթ գօնսօլաթօսըն-տան թանզիմ վէ իթա գըլընան սէ-նէ 305 վէ 32 նումէրօյը իլմ մուճի-պինճէ Ինկիլթէրա տէվլէթը ֆախրի-յէսի թէպաասընտան Էլէնարուս խաթունա մաշքիւրընպիհ օլան մալիւմ էլ մըգտար մէպալիղին թէսվիյէսի զըմընտա Պէյգօզ գա-զասընտա Զըրնար–Ալթը ճատտէսին-տէ 8 նումէրօ իլէ մուրագգամ միւթէսաըրըֆ օլտըղը պիր պապ միւսթէղրագ մաղազասընըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւզայէտէ ֆիւրուխթ իթտիրիլէ-ճէյի՝ Պէյօղլու պիտայէթ մահքէ-մէսի ինրաա մէմուրիյէթի ճանիպլին-տէն իլան օլունուր։

30 թէմուզ 304

Պուլկար տաղը մատէնը հիւմայու-նը հասըլաթընտան օլարագ մէվ-ճուտ պուլընան 60017 տիրհէմ ճէ-ւհէր 913 քիւսուր սիմ խալիս վէ 235 տիրհէմ ճէւհէր 919 քիւսուր ալթուն, վէ Կիւմիւշ հաճըքէօյիւ մատէնի հասըլաթընտան օլարագ բէզալիգ մէվճուտ օլան 80312 տիրհէմ ճէ-ւհէր 177 քիւսուր տիրհէմ սիմ խալիսին միւզայէտէսի պիլինըրա, չէհըրը աղօս-թօսըն 23ինճի բազար էրթէսի կիւ-նիւ սաաթ 9 բաատէլզէվալտէ գա-րարտատէսի քէշիտէ օլընմագ, վէ 24 սաաթ զարֆընտա 100տէ 5 զամմ գապուլ օլընըպ, անտէն սօնրա զամմ գապուլ օլունմամագ, վէ թէգարրուր խտէճէք էսմանը Նագ-տէն վէ տէֆաթէն վէ լիրասը Օսմա-նի 100 ղրշ.ա օլարագ Օրման վէ Մէ-ատին վէզնէսինէ թէսլիմ օլընմագ իւզրէ մէվզիի միւզայէտէյէ վազ օ-լընաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն տէբօզիթօլարըլա պէրապէր Մալի-յէ Նէզարէթի ճէլիլէսի տաիրէսին-տէ Օրման վէ Մէատին խտարէի ու-մումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլընըր։

1 օգոստոս 304

[illegible]	[illegible]	[illegible]
Հէտրէյէ գարիյէսի	13000	29000
Մալգուճլար »	8500	14400
Քէսէրլիք »	13000	20100

Խտիրնէ վիլայէթի տախիլինտէ Գըրգ Քիլիսէ սանճաղընտա վագը պալատէ մուհասրէքէ իլէ էսամի գու-րաբըն 304 սէնէսի աշարը հիզալա-րընտա մուրագգամ պէտէլլէր իլէ մահալլինճէ թալիպլէրի էօհտէլէրին-տէ թէգարրուր խտէրէք, չէհըը հա-լը րումինին 2նճի սալը ագշամը ի-հալէի գաթիյէսի իճրա օլընաճա-ղընտան, սաընլարա 100տէ 3տէն նօգսան օլմամագ իւզրէ զամմլա թա-լիպ օլանլարըն հէման մահալլինէ վէ խախօտ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսին-տէ Աշար վէ Ռուսումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէ-լէրի իլան օլընըր։

1 աղօսթօս 304

Գօսօվա վիլայէթի տախիլինտէ քէաին Բրաշովիչէ գազասընըն սալը հալ աշիրի էօշրինին 53500 ղրշ. պէ-տէլ իլէ թէմուզըն 27ինճի կիւնիւ մահալլինճէ գարարտատէսի չէքիլ-միշ վէ աղօսթօսըն 4ինճի կիւնիւ իհալէի գաթիյէսինին իճրասը մու-գարրէր պուլընմըշ օլտըղընտան, էօչըը մէզկիւրէ 100տէ 1տէն նօգսան օլմամագ իւզրէ զամմլա թալիպ օ-լանլարըն միւտտէթը մէզկիւրէ զար-ֆընտա մահալլինէ վէ խախօտ Մա-լիյէ խազինէի ճէլիլէսինտէ Աշար վէ Ռուսումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

31 թէմուզ 304 3—1

304 սէնէսինէ մահսուս էն մահա-լինճէ վէ մէրքէզը վիլայէթէ տէր-տէսթը միւզայէտէ օլարագ մուգատ-տէմա իհալէ խտիլէն Ագյայ սանճաղը էօշրինին 1,300,000 ղրշ. պէ-տէլ իլէ թէմուզըն 27նճի չարշէնպէհ կիւնիւ գարարտատէսի չէքիլմիշ վէ թարիխը մէզկիւրտէն իթիպարէն պիր հաֆթա միւրուրընտէ իհալէի գաթիյէսինին իճրասը մուգարրէր պուլընմըշ օլտըղընտան, էօչըը մէզ-կիւրէ 100տէ 1տէն նօգսան օլմա-մագ իւզրէ զամմ իլէ թալիպ օլան-լարըն միւտտէթը մէզկիւրէ զարֆըն-տա մահալլինէ վէ խախօտ Մալիյէ խազինէի ճէլիլէսինտէ Աշար վէ Ռու-սումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւ-րաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլընըր։

30 թէմուզ 304 3—1

Գօյունճը չարշըսընտա Գայսէրիյէ սօգաղընտա 44 նումէրօյը տիւք-քեանտա մուգիմ Միհրան Քէսէճեա-նըն իֆլասընա վէ մէատինը իֆլա-սիյէսինին րուլէթ վէ թէսվիյէսի զըմընտա ազաի մահքէմէտէն ֆա-գիէթմըլու հիւքմէթ պէյին Ժիւժ գօ-միսէր վէ տավա վէքիլլէրինտէն Շա-պուհ էֆ.ի նին մուվագգաթ սէնտիք թայինինէ վէ մէրգուրըն տիւքքեա-նընտաքի մէվճուտ միւճէվհէրաթ վէ սաիրէնին պէտէսսիւմէտէ էմին պիր մահալլէ վազ օլընմասընա վէ քէնտի-սինին քէֆալէթը նէֆսիյէյէ րապ-թընա վէ մէսթաի իֆլասընըն 27 թէմուզ 304 թարիխինտէն իթիպար օլընմասընա վէ իճպու գարարըն մու-վագգաթէն իճրասընա 28 թէմուզ 304 թարիխինտէ պիլիթթիֆագ գա-րար վէրիլտիկի իլան օլընըր։

Ճէննէթմէքեան էպիւլ Ֆէթհ Սուլ-թան Մէհմէտ Խանը Ղազի վէ ճէն-նէթմէքեան Սուլթան Ահմէտ Խան հազարաթընըն ճէվամիի չէրիֆէսի տըշ հավլիլէրինտէ թէգարրուպ խտէն իչպու 1305 սէնէսի խրըը ատհաըըն-տա Նիզամէն քիւչառը մէմնու օ-լայան սէրկի վէ թապլա վէ սաիրէ-տէն րուսումաթ ալընմագ իւզրէ թալիպլէրինէ մազմունէն իհալէլէրի իճրա գըլընաճաղընտան, մէզկիւր րուսումըն իլթիզամընա վէ Մահ-մուտ Բաշա ճամիի չէրիֆի գարշու-սը իլթիզամլընտէ պօտրում մահա-լին չէհրի 10 ղրուշլա միւսթէճիրի-նէ իհալէսի տէրտէսթ խտուլկինտէն, մէզկիւր պօտրումըն իճարը չէհրի-սինէ զամմ իլէ թալիպ պուլընանլա-րըն իչպու չէհրի զիլհիճճէնին 2նճի կիւնինտէն նիհայէթ չէհրի մէզկիւ-րըն 8ինճի բէնչէնպիհ կիւնիւնէ գա-տար Էվգաֆը հիւմայուն Խազինէսի ճէլիլէսի մուհասէպէի ումումիյէ ի-տարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

28 թէմուզ 304 3—2

Երկէնի սանճաղը տախիլինտէ վա-գը Սէլման վէ հէլավէք վէ Գըզըլճա վէ Գայագան վէ Թէքէճիք վէ Զա-գըր Գըզը գարիյէլէրի Թօբրաղըյլա մահսուսու Քէլքէանքէֆեան գարիյէսի-նին մէզրու վէ զայը մէզրու պիլու-մում արազիի մահսուլէսի

Պէտէլը միւզայէտէսի	4450
Մըգտարը տէօնիւմ ամիգ	850
Միւրէթթապ արշըն	105
Եվլէքը ճէտիտի	13
Տէօնիւմ	312

Քէզա Սէլման վէ Զագըր Գըզը վէ Ճօրհիլ վէ Գըզըլճա վէ Մէզրաա վէ Քէվլամ գարիյէլէրի Թօբրաղըյլա մահսուսու հէլավէք գարիյէսինին մէզ-րու վէ զայը մէզրու պիլումում ա-րազիի մահսուլէսի

Պէտէլը միւզայէտէսի	13500
Մըգտարը տէօնիւմ ամիգ	2600
Միւրէթթապ արշըն	80
Եվլէք	26
Տէօնիւմ	955

Պու տախի Սէլման վէ Մէզրաա վէ հէլավէք վէ Զագըր Գըզը վէ Զըրգ.ագ գարիյէլէրի Թօբրաղը վէ չայ իլէ մահսուսու Ճօրհիլ գարիյէսինին մէզ-րու վէ զայը մէզրու պիլումում ա-րազիի մահսուլէսի

Պէտէլը միւզայէտէսի	4600
Մըգտարը տէօնիւմ ամիգ	2050
Միւրէթթապ արշըն	65
Եվլէքը ճէտիտի	20
Տէօնիւմ	753

Երկէնի սանճաղը տախիլինտէ վա-գը օլուպ հուտուտ վէ տէօնիւմլէրի մըգտարըյլա պէտէլը միւզայէտէլէրի պալատէ մուհարրէր օլարագ մա-հալլի թալիպլէրի էօհտէլէրինտէ պուլունան 3 գըթա արազի 304 սէ-նէսի աղօսթօս զայէթինէ գատար միւզայէտէ օլընաճաղընտան, Տէրսա-ատէթտէ թալիպ օլանլարըն թաֆսիլաթ ալմագ վէ բէյ սիւրմէք իւզրէ Տէֆթէրը Խագանի Նէզարէ-թի ճէլիլէսի մուհասէպէսինէ միւ-րաճաաթ էյլէմէլէրի։

25 հազիրան 304 8—4

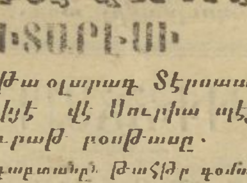

ՔԷՑԻՎԷՑԷ ՎԱՊՕՐԼԱՐԸ ԻՏԱՐԷՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթ-լէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաթ բօսթասը։

Րըէվէզին գարտաշը Թահիթը գօմանտասընտա Ցոգօլիյէ նամ վաբօր 1500 թօ էլաթօ համուլէսինտէ վէ 150 պարկիր գուվվէթինտէ օլարագ ալաֆրանկա օգոստոսըն 15ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 4տէ Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ ԶԱՆԱԳԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲԻՐԷՅԹ օղրայարագ բազար էրթէսի սապահըյլըն 4 պուչուգ կիւնտէն ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասէլէթ խտէճէք տիր։

Եօլճու պիլէթլէրի ֆամիլեաճա վէ կիտիպ կէլմէ ալընտըգտա, թէնզիլը ֆիյաթլա ֆիւրուխթ օլունուր։

Վաբօրտա պիրինճի սընըֆ սուֆրա թագըմը, պանեօ օտասը, հէքիմ վէ խըտմէթճի գատըն վար տըր։

Եինէ բօսթաի մէզքիւրէնին ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷ-տէն հէր չարշէնպիհ սապահըը հարէքէթ ի-տէն Պէրիյէթիւչ Շամ վաբօրլարը տօղրու ՅԱ-ՖԱ,յա հարէքէթ խտուպ ԻՍՔԷՆՏԷՐԻՅԷտէն 44 սաաթտա ՊԷՅՐՈՒԹա վասըլ օլուր, վէ ԹԱ-ՐԱՊԼՈՒՍ, ՄԷՐՍԻՆ վէ ԻՍԿԷՆՏԷՐՈՒՆա օղրար։

Բօսթաի մէզքիւրըն Գըրմըզը տէնիզէ իսլէ-յէն վաբօրլարը՝ հէր ճումա կիւնիւ Պըրինտիզի բօսթա չանթասընըն մուվասէլէթինտէն սօնրա Սիւվէյիշտէն հարէքէթլէ, Ճիտտէ, Սուաքիմ, Մասսավա, Հիւտէյտա վէ Ատէն իսքէլէ-լէրինէ ուղրար։

Եօլճու, մալ վէ էմանէթ խուսուսաթը իչիւն Մաքսուտ պէյին Սթամպօլտա Եմին Էօնիւնտէ քէօբրիւ պաշընտա Եէնի Վալիտէ խանընտա գումբանեաի մէզքիւրէնին աճէնթախանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

Իչպու աճէնթախանէ՝ պէտէլի Մըսըրըն պիւ-ճիւմլէ բօսթա խարէխանէլէրինտէ թէէտիյէ օլընմագ իւզրէ բօսթա բօլիչալարը [Մանտա-Բօսթ] տախի իթա խտէր։

Հէր սընըֆ եօլճու իչիւն Պէ յօղլունտա Տօղրու եօլտա 170 նումէրօլու մահալտէ Մ. Մ. Թօմաս Գուգ վէ էվլատը աճէնտէլիկինտէ միւրաճաաթ օլընա։

ՏՕԳԹՕՐ ՏԱՏՈՒՐ

Պիլխասսա պօղազ, գուլագ վէ պուռուն խասթա-լըգլարընըն թէտավիսինէ քէսպը մէլէքէ իթմիշ օլան Տօգթօր Տատուր Բարիզ, Լօնտրա վէ Վի-էննա պէօյիւք խասթախանէլէրինտէ վէ մէշհուր ուսթալար եանընտա մէզքիւր խասթալըգլարը աճիզ ու ամիգ թէտգիգ իթտիքտէն սօնրա պու քէրրէ չէհրիմիզէ մուվասէլէթ խտէրէք, Պէ-յօղլունտա Տօղրու եօլտա Ռուսիա սէֆարէթ-խանէսի իթթիսալինտէ 447 նումէրօյը մահալ-տէ իգամէթ իթմէքտէ վէ հէր սապահ ալաֆր. սաաթ 9տան էօյլէյէ գատար խասթա գապուլ էյլէմէքտէ տիր։ Քէզա Սթամպօլտա Համիտիյէ սօգաղընտա Թիւրզեանին էճզախանէսի 8 նումէ-րօյը մահալլէ մախսուսընտա տախի բազարլար-տան մատա հէր կիւն էօյլէտէն սօնրա սա-աթ 2տէն 5է գատար խասթաէճէան գապուլ ի-տէր վէ «չարչէնպիհ կիւնլէրի Սթամպօլտաքի մահալլէ մախսուսընտա մէճճանէն խասթա մուա-յէնէ էյլէր»։

ՍԱԹԼԸԳ ԽԱՆԷ

Իսքիւտարտա Թօբխանէլի օղլու ճատտէսինտէ, 6000 արշըն պաղ, մա գույու, մաթպախ վէ չամաշըր-լըգ 8 օտա վէ 2 սուֆալը հավլի պիր պաղ խանէ ֆիւրուխթ օլընա-ճաղընտան, թալէպ օլանլարըն մաթ-պաամըզա միւրաճաաթ էթմէլէրի ի-լան օլընըր։